

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta ja rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Lailla on tarkoitus panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamista koskeva direktiivi.

Pyroteknisiä tuotteita koskeva direktiivi on osa Euroopan unionissa toteutettavaa laajaa tuotesääntelyuudistusta. Uudistus tapahtuu vaiheittain ja sillä on arvioitu olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan lainsäädäntöön.

Lakiin ehdotetaan myös pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyttä koskevia säännöksiä, joilla pantaisiin täytäntöön komission direktiivi pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta.

Esityksessä ehdotetaan myös täydennettäväksi rikoslain räjähdetikosta koskevaa pykälää siten, että ehdotetun lain vastainen pyroteknisten tuotteiden maahantuonti, markkinoille saattaminen ja jakelu säädettäisiin rangaistavaksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 Johdanto	3
2 Nykytila.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys ja direktiivit	4
Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys	4
Uudelleenlaadittu pyrotekniikkadirektiivi	5
Komission täytäntöönpanodirektiivi pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta	5
2.3 Nykytilan arviointi	6
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
4 Esityksen vaikutukset.....	7
4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	8
4.2 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan	8
5 Asian valmistelu.....	8
6 Riippuvuus muista esityksistä	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	10
1.1 Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta.....	10
1.2 Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta	24
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	24
3 VOIMAANTULO.....	24
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	25
LAKIEHDOTUKSET	27
1. Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta	27
2. Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta.....	41

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 12 päivänä kesäkuuta 2013 direktiivin 2013/29/EU pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaisamisesta, jäljempänä *pyrotekniikkadirektiivi*. Pyrotekniikkadirektiivi on osa Euroopan unionissa toteutettavaa laajaa tuotesäätelyuudistusta. Direktiivi on osa niin kutsuttua direktiivipakettia, jossa yhdeksän direktiiviä on sopeutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta, jäljempänä *NLF-päätös*. Pyrotekniikkadirektiivi annettiin jo 12 päivänä kesäkuuta 2013 muista direktiivipaketin direktiiveistä poiketen. Muut kahdeksan direktiiviä annettiin 26 päivänä helmikuuta 2014.

Pyrotekniikkadirektiivin mukaan kansalliset säännökset on annettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2015 ja säännöksiä on sovellettava 1 päivästä heinäkuuta 2015. Tästä poiketen direktiivin liitteessä I olevan 4 kohdan edellyttämät säännökset oli annettava viimeistään 3 päivänä lokakuuta 2013. Näitä säännöksiä oli sovellettava 4 päivästä heinäkuuta 2013.

Lisäksi Euroopan komissio antoi 16 päivänä huhtikuuta 2014 täytäntöönpanodirektiivin 2014/58/EU pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyjärjestelmän perustamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY mukaisesti. Tämän direktiivin edellyttämät kansalliset säännökset on annettava viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2015 ja näitä säännöksiä on sovellettava 17 päivästä lokakuuta 2016.

Aiempi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/23/EY pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamisesta on Suomessa kansallisesti toimeenpantu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetulla lailla (390/2005), jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*, sekä sen nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (1102/2009). Lisäksi räjä-

deasetuksessa (473/1993) on säädetty pyroteknisiä tuotteita koskevista rajoituksista.

2 Nykytila**2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö**

Räjähteitä, mukaan lukien pyrotekniset tuotteet, koskevat säännökset sisältyvät pääosin kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettuun räjähdasetukseen. Lisäksi räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetulla asetuksella (1384/1994) on pääosin saatettu voimaan siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/15/ETY räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamista koskevat vaatimukset. Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella on pääosin toimeenpantu aiempi vuonna 2007 annettu pyroteknisiä tuotteita koskeva direktiivi.

Kemikaaliturvallisuuslain tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää yleistä turvallisuutta.

Räjähteitä, mukaan lukien pyrotekniset tuotteet, koskevat säännökset ovat kemikaaliturvallisuuslaissa varsin kattavat. Pyroteknisistä tuotteista tarkimmin on perinteisesti säännelty ilotulitteita. Ilotulitteista aiheutuvia vahinkoja ja haittoja on pyrityt ehkäisemään säännöksillä, jotka koskevat ilotulitteiden valmistusta, niiden hyväksymistä yleiseen kauppaan, myyntiä, luovutusta, käyttöä, varastointia, maahantuontia, hävittämistä sekä ilotulitusnäytösten järjestämistä. Pyroteknisiä tuotteita koskevan direktiivin toimeenpanon vuoksi säännöksiä on täydennetty koskemaan myös muita pyroteknisiä tuotteita.

Kemikaaliturvallisuuslaki on edellyttänyt pyroteknisten tuotteiden kansallista tyyppi- hyväksyntää. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksynnällä ilotulitteita ja muita pyro-

teknisiä tuotteita on voitu laskea yleiseen kauppaan. Vuonna 2007 annetun pyrotekniikkadirektiivin mukaisesti kemikaaliturvallisuuksilain muutoksella vuonna 2009 säädettiin, että ilotulitteita voitiin kansallisesti hyväksyä 4 päivään heinäkuuta 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Kansalliset hyväksynnät ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimassaoloajan, kuitenkin enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat kansalliset hyväksynnät ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaoloajan loppuun saakka.

Vuonna 2007 annetun pyrotekniikkadirektiivin toimeenpanon yhteydessä kemikaaliturvallisuuksilain ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamista luotiin kansallisen hyväksyntäjärjestelmän korvaava pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisjärjestelmä. Tämä koskee ilotulitteita, teattereissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita sekä muita pyroteknisiä tuotteita, kuten esimerkiksi ajoneuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita. Pyrotekniikkadirektiivin tavoitteena oli pyrkiä luomaan edellytykset pyroteknisten tuotteiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla varmistaen samalla korkeatasoisen ihmisten terveyden suojan sekä korkean yleisen turvallisuustason ja kuluttajasuojan ja kuluttajien turvallisuuden sekä ottaen huomioon ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat. Pyrotekniikkadirektiivin toimeenpanoon liittyen kemikaaliturvallisuuksilain ja räjähdeseu-
 sissa on säädetty muun muassa pyroteknisten tuotteiden luovutuksessa noudatettavista ikärajoista, ilotulitteiden kansallisista luovutusrajoituksista, asiantuntijakäyttöön tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden luovutuksesta sekä asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista.

2.2 Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys ja direktiivit

Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys

Niin sanotun uuden lainsäädäntökehysten (NLF, *New Legislative Framework*) avulla pyritään osaltaan edistämään tuotteiden yhte-

näistä ja tehokasta sääntelyä kaupan esteiden poistamiseksi sekä ihmisten terveyden, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun edistämiseksi. Uuden lainsäädäntökehysten perustana on kaksi säädöstä: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (jäljempänä *NLF-asetus*) sekä jo edellä mainittu NLF-päätös. Säädöksissä määritetään ne keskeiset käsitteet ja periaatteet, joihin sektorikohtainen tuotesääntely nojaa ja joiden mukaisesti sääntelyä tulee kehittää. NLF-asetus sääntele akkreditointia, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvontaa ja CE-merkintää. NLF-asetus velvoittaa jäsenvaltiot lainsäädäntö- ja muihin toimenpiteisiin riittävän markkinavalvonnan järjestämiseksi.

NLF-päätöksessä vahvistetaan EU:n yhteiset puitteet tuotteita koskevalle yhdenmukaistamislainsäädännölle. Nämä puitteet koostuvat säännöksistä, joita yleisesti käytetään EU:n tuotelainsäädännössä (esimerkiksi määritelmät, elinkeinonharjoittajien velvollisuudet, ilmoitetut laitokset, suojamekanismit ja tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) ja joilla pyritään parantamaan markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta. Uuteen lainsäädäntökehysten sisältyy toiminnanharjoittajia koskevia, tuotelainsäädännön täytäntöönpanoa ja valvontaa tehostavia velvollisuuksia. NLF-päätöksessä on kuvattu vaihtoehtoiset tavat osoittaa tuotteen vaatimustenmukaisuus. NLF-päätös ei ole suoraan sovellettavaa oikeutta, vaan se on ohje lainsäätäjälle uutta sektorikohtaista lainsäädäntöä tehtäessä.

Euroopan unionissa on ollut käynnissä kaksi uudistushanketta, jotka yhdenmukaistavat ja selkeyttävät tuotteiden vaatimustenmukaisuutta ja turvallisuutta sekä niiden markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä. Euroopan komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2011 yhdeksän direktiiviehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston tuotedirektiiveiksi, niin sanottu "*Alignment Package*" (jäljempänä *direktiivipaketti*). Direktiivipaketissa oli mukana yhdeksän direktiiviehdotusta, myös ehdotus uudeksi pyrotekniikkadirektiiviksi. Direktiiviehdotukset on sopeutet-

tu NLF-päätökseen. Tästä johtuen direktiiviehdotuksissa on samanlainen lainsäädäntösystematiikka ja paljon yhtäläisyyttä rakenteen, artiklojen sekä termistön osalta. Muusta direktiivipaketista, joka annettiin 26 päivänä helmikuuta 2014, poiketen pyrotekniikkadirektiivi hyväksyttiin direktiivipaketin etuallossa jo 12 päivänä kesäkuuta 2013 ja julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 28 päivänä kesäkuuta 2013. Muut direktiivipaketin direktiivit ovat tulleet voimaan 18 päivänä huhtikuuta 2014 ja niiden kansallinen soveltaminen alkaa 20 päivänä huhtikuuta 2016.

Euroopan komissio antoi lisäksi helmikuussa 2013 osana tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettia ehdotukset tuoteturvallisuusasetukseksi ja markkinavalvontasetukseksi. Tavoitteena on parantaa sisämarkkinoilla liikkuvien kuluttajien käyttöön tarkoitettujen tavaroiden turvallisuutta ja tehostaa markkinavalvontaa, joka kohdistuu muihin tuotteisiin kuin elintarvikkeisiin. Ehdotuksessa yhdistetään markkinavalvontaa koskevat säännöt, joista nykyisellään on säädetty jopa kolmen eri sääntelyn puitteissa. Markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä on lisäksi kunkin tuotesektorin omassa harmonisointisääntelyssä sekä yleisessä tuoteturvallisuusdirektiivissä. Ehdotuksilla on arvioitu olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan lainsäädäntöön. EU:n tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettin käsittely on kesken.

Uudelleenlaadittu pyrotekniikkadirektiivi

Uusi vuonna 2013 annettu pyrotekniikkadirektiivi perustuu pitkälti vuonna 2007 annettuun pyrotekniikkadirektiiviin. Uudessa direktiivissä on otettu huomioon NLF-asetus ja siihen on lisätty NLF-päätöksessä käsitellyjä asiakokonaisuuksia. Direktiivin uudelleen laadinnalla ja NLF-päätöksen perusteella tehdyillä lisäyksillä on pyritty yhdenmukaistamaan direktiivin sisältöä ja rakennetta muiden tuotedirektiivien kanssa.

Uudessa pyrotekniikkadirektiivissä on tarkennettu lähinnä toiminnanharjoittajien (valmistajat, maahantuojat, jakelijat) velvollisuuksia, vaatimustenmukaisuuden arviointi-

laitosten ilmoittamista koskevia artikloja sekä markkinavalvontaa koskevia artikloja.

Direktiivin siirtymäsäännöksissä on todettu, että jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten tuotteiden asettamista markkinoille, jotka ovat vuonna 2007 annetun pyrotekniikkadirektiivin mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 1 päivää heinäkuuta 2015. Tämän direktiivin nojalla myönnetty todistukset ovat voimassa tämän uuden pyrotekniikkadirektiivin nojalla.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava direktiiviin tehtyjen muutosten noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2015. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2015. Poikkeuksena tästä direktiivin liitteessä I olevaan 4 kohdan edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset tuli julkaista viimeistään 3 päivänä lokakuuta 2013 ja jäsenvaltioiden tuli soveltaa näitä säännöksiä jo 4 päivästä heinäkuuta 2013. Tämä muutos on Suomessa saatettu voimaan valtioneuvoston asetuksella pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (697/2013). Asetus tuli voimaan 3 päivänä lokakuuta 2013.

Komission täytäntöönpanodirektiivi pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta

Komission täytäntöönpanodirektiivi pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY mukaisesti annettiin 16 päivänä huhtikuuta 2014.

Pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyden varmistamiseksi tuotteet on direktiivin mukaan merkittävä yhtenäiseen numerointijärjestelmään perustuvalla rekisteröintinumerolla. Ilmoitettujen laitosten on pidettävä rekisteriä, joka sisältää ne rekisteröintinumerot, jotka ne ovat antaneet vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhteydessä. Tällaisen järjestelmän ansiosta pyrotekniset tuotteet ja niiden valmistajat voidaan tunnistaa toimitusketjun kaikissa vaiheissa. Valmistajien ja maahantuojien on pidettävä kirjaa markkinoilla saataville asettamiensa pyroteknisten

tuotteiden rekisteröintinumerosta ja annettava nämä tiedot pyynnöstä asiasta vastaavien viranomaisten saataville.

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2015. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 17 päivästä lokakuuta 2016.

Vastaavasti Euroopan komissio antoi 3 päivänä huhtikuuta 2008 direktiivin 2008/43/EY siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljittävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta neuvoston direktiivin 93/15/ETY nojalla. Direktiivillä perustetaan yhdenmukainen järjestelmä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljittämistä varten. Direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan valtioneuvoston asetuksella räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun asetuksen muuttamisesta (221/2012). Tämä asetus tuli voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2013 kuitenkin siten, että asetuksen kaikki velvoitteet tulevat voimaan vasta 5 päivänä huhtikuuta 2015.

2.3 Nykytilan arviointi

Pyroteknisiä tuotteita koskevat säännökset ovat Suomessa nykyisin varsin kattavat. Kemikaaliturvallisuuslaissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa on säädetty vuonna 2007 annetun pyrotekniikkadirektiivin perusteella muun muassa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta, kansallisista tuoterajoituksista ja luovutusikärajoista. Lisäksi on kansallisesti säädetty muun muassa pyroteknisten tuotteiden valmistuksesta, varastoinnista, varastoinnista kaupan yhteydessä, käytöstä sekä käyttöpaikkoja ja –aikoja koskevista rajoituksista.

Kemikaaliturvallisuuslaki on aikaisemmin edellyttänyt pyroteknisten tuotteiden kansallista tyyppihyväksyntää. Vuonna 2007 annetun pyrotekniikkadirektiivin mukaisesti kansallisesti voitiin ilotulitteita hyväksyä 4 päivään 2010 saakka ja muita pyroteknisiä tuotteita 4 päivään heinäkuuta 2013 saakka. Kansalliset hyväksynnit ovat voimassa hyväksymispäätöksen voimassaoloajan, kuitenkin

enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Ajo-neuvoissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita koskevat kansalliset hyväksymiset ovat voimassa kuitenkin hyväksymispäätöksen voimassaoloajan loppuun saakka. Näin ollen parhaillaan on menossa eräänlainen siirtymäaika, jonka aikana markkinoilla on sekä kansallisesti hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita että pyrotekniikkadirektiivin vaatimusten mukaisiksi todettuja ja CE-merkinnällä varustettuja pyroteknisiä tuotteita. Tämä merkitsee sitä, että seuraavien kolmen vuoden kuluessa muun muassa nykyisin markkinoilla olevat, kansallisesti hyväksytyt ilotulitteet korvautuvat uusilla CE-merkityillä ilotulitteilla. Ilotulitealan toiminnanharjoittajilta saadun arvion mukaan viime vuodenvaihteessa Suomen markkinoilla olleista ilotulitteista vain noin yksi prosentti oli CE-merkittyjä ilotulitteita, joten lähes kaikki markkinoilla olleet ilotulitteet olivat kansallisesti hyväksytyjä. Tämä merkitsee sitä, että seuraavan kolmen vuoden aikana ilotulitevalikoima tulee uusiutumaan merkittävästi. Samalla myös nykyisten ilotulitealan toiminnanharjoittajien rooli voi muuttua riippuen siitä, minkä roolin he ottavat pyroteknisten tuotteiden markkinoille saattamisessa.

Uusi vuonna 2013 annettu pyrotekniikkadirektiivi perustuu pitkälti vuonna 2007 annettuun pyrotekniikkadirektiiviin. Uuteen direktiiviin on lisätty NLF-päätöksessä käsitellyjä asiakokonaisuuksia. Direktiivin uudelleen laadinnalla ja NLF-päätöksen perusteella tehdyillä lisäyksillä on pyritty yhdenmukaistamaan direktiivin sisältöä ja rakennetta muiden tuotedirektiivien kanssa. Uudessa pyrotekniikkadirektiivissä on tarkennettu lähinnä toiminnanharjoittajien (valmistajat, maahan tuojat, jakelijat) velvollisuuksia, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista koskevia artikloja sekä markkinavontaa koskevia artikloja. Uudessa direktiivissä ei ole tehty merkittäviä muutoksia pyroteknisiä tuotteita koskeviin teknisiin tai niiden turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

Uuden pyrotekniikkadirektiivin voimaansaattaminen kansalliseen lainsäädäntöön on näin ollen lähinnä lainsäädäntötekninen muutos. Tarvetta merkittäviin varsinaisesti pyroteknisiä tuotteita koskeviin lainsäädäntömuutoksiin ei ole nähtävissä. Nykyisin pyrotekni-

sistä tuotteista on säädetty kemikaaliturvallisuuslaissa ja sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa. Kemikaaliturvallisuuslaissa on säädetty myös ns. siviiliräjähdeistä, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävistä laitteista ja suojausjärjestelmistä, kaasulaitteista, aerosoleista sekä vaarallisten kemikaalien säiliöistä. Uuden pyrotekniikkadirektiivin voimaansaattamisen yhteydessä on tarve säätää muista edellä mainituista tuotteista poiketen pyroteknisten tuotteiden osalta toiminnanharjoittajien velvollisuuksista, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamisesta sekä markkinavalvonnasta. Tämän vuoksi on päädytty sellaiseen ratkaisuun, että pyroteknisistä tuotteista on tarpeen säätää omassa erillisessä laissaan.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tämän esityksen tavoitteena on erityisesti ehdottaa uuteen lakiin sellaiset säännökset, jotka ovat tarpeen uuden pyrotekniikkadirektiivin ja pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta annetun komission täytäntöönpanodirektiivin toimeenpanemiseksi. Osasta direktiivien vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Uuden lain esittämiseen on päädytty ensisijassa lainsäädäntöteknisistä syistä Euroopan unionin ja kansallisen sääntely-ympäristön muutoksen vuoksi. Euroopan unionin tuotelainsäädäntö on uudistumassa kokonaisvaltaisesti ja uudistus tapahtuu vaiheittain ja sillä on arvioitu olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan lainsäädäntöön.

Esitetty uusi laki voi jäädä lyhytaikaiseksi, koska vuoden 2016 kevääseen mennessä tulee antaa vastaavat säännökset myös muista direktiivipakettiin kuuluvista tuotedirektiiveistä. Näiden direktiivien voimaansaattamisen yhteydessä on tarkoitus selvittää mahdollisuutta valmistella horisontaalista lainsäädäntöä muun muassa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista ja markkinavalvonnasta. Asianomaisessa tuotelainsäädännössä

voitaisiin viitata näihin horisontaalisiin säännöksiin ja tämä keventäisi tuotekohtaisten säädösten rakennetta ja sisältöä.

Uuteen lakiin ehdotetaan koottavan pyrotekniikkadirektiivin täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset pyroteknisten tuotteiden vaatimuksista vaatimustenmukaisuudesta seuraavaksi sekä NLF-sopeutuksesta seuraavat säännökset (määritelmät, toiminnanharjoittajan velvollisuudet, ilmoitetut laitokset sekä tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, joilla pyritään edistämään markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta). Lisäksi laissa säädettäisiin valvontaviranomaisen toimivaltuuksista, valvontakeinoista sekä muutoksenhausta ja seuraamuksista. Lakiin ehdotettaisiin otettavaksi lisäksi valtuus säätää tietyistä tarkemmista vaatimuksista valtioneuvoston asetuksella.

Kemikaaliturvallisuuslaissa ja räjähdeseutuksessa (473/1993) on säädetty pyrotekniikkadirektiivin soveltamisalaan liittyen muun muassa tuotteiden kansallisista rajoituksista, vähimmäisikärajoista sekä asiantuntijan koulutuksesta, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden toteamisesta. Näihin ei ole katsottu tässä yhteydessä olevan tarvetta tehdä muutoksia.

Rikoslain 44 luvun 11 §:n räjähderikosta koskevaan säännökseen lisättäisiin viittaus ehdotettavaan lakiin pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Lakien tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2015 lukien. Nykyinen valtioneuvoston asetus pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta (1102/2009) on tarkoitus kumota kemikaaliturvallisuuslain nojalla annettavalla erillisellä valtioneuvoston asetuksella.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksen tavoitteena on ehdottaa uuteen lakiin sellaiset säännökset, jotka ovat tarpeen uuden pyrotekniikkadirektiivin ja pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta annetun komission täytäntöönpanodirektiivin voimaansaattamiseksi. Esitys on suurelta osin lainsäädäntötekniinen eikä

siinä ole merkittäviä muutoksia pyroteknisten tuotteiden teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tämän lain valvontaviranomaisia olisivat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sekä Tulli. Uudessa laissa on tarkennettu markkinavalvontaa koskevia säännöksiä. Säännösten voidaan olettaa selkeyttävän valvontaviranomaisten toimintaa pyroteknisten tuotteiden valvonnassa. Uudesta laista ei aiheudu merkittäviä muutoksia viranomaisten toimintaan.

Uudessa laissa on tarkennettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia koskevia säännöksiä. Arviointilaitoksille laki edellyttäisi eräitä uusia toimenpiteitä ja hyväksymisen uudelleen hakemista. Suomessa ei tällä hetkellä ole pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta eikä ole nähtävissä, että tällaisen toiminnan aloittaminen Suomessa olisi tarpeen myöskään tulevaisuudessa.

4.2 Vaikutukset toiminnanharjoittajien toimintaan

Pyroteknisten tuotteiden markkinoilla on meneillään siirtymäaika, koska tuotteiden kansalliset hyväksynyt päättyvät pääosin noin kolmen vuoden kuluttua ja vanhat tuotteet korvautuvat vähitellen CE-merkityillä tuotteilla. Tällä muutoksella on suuri merkitys myös pyrotekniikka-alan toiminnanharjoittajien toimintaan. Tämä muutostilanne perustuu jo nykyisin voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Esityksessä ehdotetulla uudella lailla ei ole merkittävää vaikutusta pyrotekniikka-alan toiminnanharjoittajien toimintaan. Laissa voimaansaattavaksi ehdotettava pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyjärjestelmän perustaminen, josta on säädetty komission täytäntöönpanodirektiivissä, edellyttää pyroteknisiin tuotteisiin rekisteröintinumeron lisäämistä. Pyroteknisten tuotteiden valmistajien ja maahantuojien on säilytettävä tiedot kai-

kista valmistamiensa tai maahantuomiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumerosta sekä niiden kauppanimistä, tyyppistä sekä valmistuspaikasta vähintään kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille.

Edellä mainittu velvoite tulee sovellettavaksi 17 päivästä lokakuuta 2016 lähtien. Tämä velvoite koskee ilotulitteita, teattereissa käytettäviä pyroteknisiä tuotteita sekä muita pyroteknisiä tuotteita. Velvoitteen voidaan arvioida koskevan Suomessa muutamaa kymmentä yritystä. Velvoitteen taloudellinen merkitys ei ole merkittävä ja velvoitteen toteuttamisen voidaan olettaa parantavan näiden tuotteiden käsittelyn turvallisuutta ja luotettavuutta.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa.

Esityksen periaatteita on käsitelty valmistelun aikana työ- ja elinkeinoministeriön asetusten, EU:n tuotelainsäädäntöuudistuksen kansallista toimeenpanoa koordinoivan johdoryhmän ja lainvalmistelutyöryhmän kokouksissa. Lisäksi edellä mainitulla lainvalmistelutyöryhmällä ja työ- ja elinkeinoministeriön alaisen turvallisuustekniikan neuvottelukunnan pyrotekniikkajaostolla on ollut mahdollisuus kommentoida lakiluonnosta.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa eri ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämän järjestöiltä sekä ammatti-, kuluttaja- ja luonnonsuojelujärjestöiltä. Lisäksi lausuntoa pyydettiin pyrotekniikka-alan toiminnanharjoittajilta. Lausunto pyydettiin yhteensä yli 50 organisaatiolta ja lausuntoja saatiin lähes 20 kappaletta.

Lausunnoissa esitetyt näkökohdat ja muutosehdotukset on pyritty ottamaan huomioon esitykseen jatkovalmistelussa ja esitykseen tehdyissä muutoksissa. Elinkeinoelämän järjestöillä ja alan toiminnanharjoittajilla ei ollut esitysluonnokseen huomautettavaa. Oikeusministeriön lausunnossa on esitetty muun muassa, että lain muutoksenhakusäännökset tulisi laatia vireillä olevan muutoksenhaku-

säännöksiä koskevan uudistushankkeen linjauksen mukaisesti. Tässä esityksessä muutoksenhakusäännökset on kuitenkin pidetty nykyisen kemikaaliturvallisuuslain muutoksenhakusäännösten mukaisina. Tarkoitus on, että muutoksenhakusäännöksiä koskevan uudistushankkeen linjaukset otetaan huomioon yhtenäisesti edellä mainitun direktiivipaketin muiden tuotedirektiivien toimeenpanossa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut lausunnon esitysluonnoksen yritysvaikutusarviosta. Lausunnon mukaan yritysvaikutukset on esitysluonnoksessa arvioitu riittävällä tasolla.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Hallituksen esitykseen (275/2014 vp) laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta on esitetty viittausta tässä esityksessä ehdotettuun lakiin. Viittaus on tarpeen, koska kemikaaliturvallisuuslaissa on aikaisemmin säädetty pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta ja myös uuden lain säätämisen jälkeen kemikaaliturvallisuuslaissa on tarkoitus edelleen säätää muun muassa pyroteknisten tuotteiden kansallisista rajoituksista ja vähimmäisikärajoituksista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta****1 luku Yleiset säännökset**

1 §. Lain tarkoitus. Ehdotetussa laissa tavoitteena olisi varmistaa, että markkinoilla olevat pyrotekniset tuotteet täyttävät niille tässä laissa ja sen nojalla säädetty vaatimukset ja ovat turvallisia. Pyrotekniikkadirektiivi sääntelee pyroteknisille tuotteille asetettavia vaatimuksia, joiden täyttymisellä pyritään varmistamaan siitä, että pyrotekninen tuote on vaatimustenmukainen ja turvallinen saatettavaksi vapaasti myytäväksi ja käytettäväksi sisämarkkinoilla. Lailla pantaisiin täytäntöön ensinnäkin pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU. Lisäksi ehdotuksella pantaisiin täytäntöön komission täytäntöönpanodirektiivi 2014/58/EU pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY mukaisesti.

2 §. Soveltamisala. Lakia sovellettaisiin pyroteknisiin tuotteisiin. Lain soveltamisala vastaisi pyrotekniikkadirektiivin soveltamisalaa. Pyrotekniset tuotteet ovat räjähteitä. Lain soveltamisalaan kuuluvat vaarallisuusluokaltaan sellaiset pyrotekniset tuotteet, jotka kuuluvat Yhdistyneiden Kansakuntien vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien suositusten 1 kuljetusluokkaan. Pyrotekninen tuote luokitellaan ominaisuuksiensa perusteella ilotulitteisiin, teattereissa käytettäviin pyroteknisiin tuotteisiin sekä muihin pyroteknisiin tuotteisiin. Lain soveltamisalaan kuuluvat myös autoissa käytettävät 9 kuljetusluokkaan luokitellut ihmishenkiä turvaavat laitteet, jotka sisältävät 1 kuljetusluokan aineita. Pyrotekniseksi tuotteeksi ei luokitella kokonaista turvalaitetta autoissa, vaan ainoastaan sen sisältämä pyrotekninen komponentti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pyrotekniikkadirektiivin 2 artiklan 2 alakohtaa vastaavasti tuotteista, jotka eivät kuulu lain soveltamisalaan. Säännöksen sisältö vastaisi näin pitkälti sitä, mitä direktiivissä on säännelty sen soveltamisalasta suhteessa muihin yhteisölainsäädännöllä säänneltyihin aloihin. Lakia ei sovelleta esimerkiksi pyroteknisiin tuotteisiin, jotka on tarkoitettu puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai poliisin käyttöön eikä räjähteisiin, joihin sovelletaan räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annettua asetusta (1384/1994). Lakia ei myöskään sovellettaisi ampumatarvikkeisiin, joilla tarkoitetaan kannettavissa ampuma-aseissa, muissa ampuma-aseissa ja tykistö-aseissa käytettäviä ammuksia, ajopanoja ja paukkupanoja, eikä ilma- ja avaruusteollisuudessa käytettäviksi tarkoitettuihin pyroteknisiin tuotteisiin.

Pykälän 3 momentissa tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja ampumatarvikkeiden määrittämisessä noudatettaisiin siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 93/15/ETY tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja tiettyjen ampumatarvikkeiden määrittämisestä annettua komission direktiiviä 2004/57/EY. Tällä direktiivillä tarkennetaan siviiliräjähdedirektiivin ja pyrotekniikkadirektiivin soveltamisalojen välistä rajanvetoa.

3 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt keskeiset käsitteet. Lakiin ehdotetaan otettavaksi ne määritelmät, joita käytetään pyrotekniikkadirektiiviä täytäntöönpannaessa kansalliseen lainsäädäntöön uudelleenkirjoitettavissa säännöksissä. Pykälässä on avattu kansalliseen lainsäädäntöön vastaavia käsitteitä kuin pyrotekniikkadirektiivin 3 artiklassa.

Ehdotetun 3 §:n 1-4 kohdassa määritellään pyrotekniikkadirektiivin 3 artiklaa vastaavasti pyrotekninen tuote, ilotulitusväline, teattereissa käytettävä pyrotekninen tuote sekä ajoneuvoissa käytettävä pyrotekninen tuote.

Kansalliset määritelmät vastaavat direktiiviä muutoin, mutta 2 kohdassa käytetään käsitettä ilotulite pyrotekniikkadirektiivin 3 artiklan 2 kohdassa käytetyn ilotulitusväline sijaan, mikä vastaisi nykytilaa valtioneuvoston asetuksessa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta.

Ehdotetut 5-6 kohtien määritelmät markkinoille saattaminen ja asettaminen saataville markkinoilla vastaisivat direktiivin 3 artiklan 7-8 kohtia. Ehdotettujen valmistajan, maahantuojan, jakelijan määritelmät vastaisivat pyrotekniikkadirektiivin määritelmiä. Pykälän 10 kohdassa ehdotetaan direktiivistä poiketen käytettävän käsitettä toiminnanharjoittaja käsitteen talouden toimija sijasta silloin, kun samanaikaisesti tarkoitetaan valmistajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Asiallista eroa näillä käsitteillä ei ole. Toiminnanharjoittajan käsitettä käytetään vakiintuneesti nykyisessä kemikaaliturvallisuuslaissa. Ehdotetussa 11 kohdassa ehdotetaan määriteltävän tekniset asiakirjat sekä 12 kohdassa tekninen eritelmä direktiiviä vastaavasti. Teknisiä asiakirjoja ei ole pyrotekniikkadirektiivissä määritelty, mutta ehdotettuun lakiin määritelmä olisi selkeyden vuoksi tarpeen ottaa, jotta sitä ei sekoitettaisi tekniseen eritelmään. Valmistajan on laadittava tekniset asiakirjat pyroteknisen tuotteen ominaisuuksista tuotteen vaatimustenmukaisuudenmukaisuuden osoittamiseksi. Tekninen eritelmä puolestaan on standardia vastaava ennalta laadittu asiakirja, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka pyroteknisen tuotteen on täytettävä.

Pykälän 13 kohdan määritelmä yhdenmukaistetusta standardista vastaisi EU:n standardisointiasetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa yhdenmukaistetun standardin määritelmää. Kohdan 14 ja 15 kohtien määritelmät akkreditoinnista sekä kansallisesta akkreditointielimestä vastaisivat NLF -asetuksen 2 artiklan 10 kohdassa tarkoitettua akkreditointia ja 11 kohdassa tarkoitettua kansallista akkreditointielintä. Pykälään ehdotetaan otettavan määritelmä vaatimustenmukaisuuden arviointi, mikä vastaa direktiivin 17 kohtaa.

Laissa on tarpeen myös määritellä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos pykälän kohdassa 17 sekä lisäksi ottaa määritelmä ilmoitetusta laitoksesta pykälän 18 kohtaan.

Pyrotekniikkadirektiivissä ei ole erikseen määritelty ilmoitettua laitosta. Selkeyden vuoksi on kuitenkin tärkeää ymmärtää ero vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja ilmoitetun laitoksen välillä. Laissa ilmoitetulla laitoksella tarkoitetaan Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua laitosta, jolla on oikeus tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja.

Pykälään ehdotetaan 19–20 kohdissa määriteltäväksi määritelmät palautusmenettelystä ja markkinoilta poistamisesta. Määritelmät vastaavat direktiivin 3 artiklan 19 ja 20 kohtia. Palautusmenettelyssä toiminnanharjoittajaa voitaisiin edellyttää ryhtymään toimenpiteisiin, joilla saadaan takaisin markkinoille jo saataville asetetut sekä myös loppukäyttäjille jo päätyneet tuotteet.

Lisäksi ehdotetaan pykälän 21 ja 22 kohdissa otettavan määritelmät unionin yhdenmukaistamislainsäädännöstä sekä CE-merkinnästä. Määritelmät vastaisivat pyrotekniikkadirektiivin 3 artiklan 21 ja 22 kohtia.

4 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Säännöksessä määriteltäisiin ehdotetun lain suhteesta muuhun keskeiseen lainsäädäntöön pyroteknisten tuotteiden kannalta.

Pykälän 1 momentissa viitattaisiin NLF-asetukseen, joka on sellaisenaan velvoittavaa sääntelyä jäsenvaltioissa, ja sisältää myös viranomaisia koskevia säännöksiä markkinavalvontaan liittyvistä toimista, kuten vakavaa riskiä aiheuttavien tuotteiden poistamisesta markkinoilta, tullitarkastuksista sekä tiedonvaihdosta ja yhteydenpidosta muiden Euroopan unionin jäsenmaiden ja Euroopan komission kesken. Pyroteknisiin tuotteisiin sovelletaan NLF-asetuksessa vahvistettuja sääntöjä, jotka koskevat unionin markkinavalvontaa ja unionin markkinoille tuleville tuotteille tehtäviä tarkastuksia. NLF-asetus täydentää lisäksi pyrotekniikkadirektiivissä säädettyä akkreditointijärjestelmää. NLF-asetuksessa säädetään myös CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista, joita sovelletaan pyroteknisiin tuotteisiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin viittauksesta lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta. Laki on keskeinen Suomessa pyroteknisiä tuotteita valmistettaessa ja markkinoille saatettaessa ja

käsiteltäessä. Kemikaaliturvallisuuslakiin ja sen nojalla annettuun räjähdeasetukseen (473/1993) jäisi edelleen säännökset siltä osin kuin pyrotekniikkadirektiivissä jätetään liikkumavaraa jäsenvaltioille. Kansalliseen lainsäädäntöön perustuvat säännökset pyroteknisten tuotteiden luovutusrajoituksista, pyroteknisten tuotteiden vähimmäisikärajoista sekä säännökset asiantuntijan koulutuksesta, pätevyysvaatimuksista ja pätevyyden toteamisesta. Lisäksi laissa säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvalliselle säilytykselle ja varastoinnille asetettavista vaatimuksista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain suhteesta yleiseen kemikaalilainsäädäntöön, kemikaalilakiin (599/2013) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädäntöön, joista keskeisiä ovat REACH-asetus ja CLP-asetus. Pyroteknisiin tuotteisiin kohdistuu kemikaalilainsäädännön mukaisia velvoitteita. Esimerkiksi ammattikäyttäjälle on pyrotekniikkadirektiivin mukaan annettava REACH-asetuksen mukainen käyttöturvallisuustiedote ajoneuvoissa käytettävästä pyroteknisestä tuotteesta heidän pyytämällään kielellä.

Pykälän 4 momentissa viitattaisiin vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin (719/1994), jota käytetään hyväksi pyrotekniikkadirektiivin soveltamisessa.

Pykälän 5 momentissa viitattaisiin CE-merkintärikkomuksesta annettuun lakiin (187/2010). Mainitussa laissa säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 tarkoitetun CE-merkinnän mainitun asetuksen vastaisen käytön seuraamuksista. Mainittua lakia sovelletaan CE-merkintärikkomuksiin, jollei muualla laissa toisin säädetä. Kyseisellä lailla osaltaan varmistetaan pyrotekniikkadirektiivin 20 artiklan 5 kohdan mukaisesti CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton toiminta silloin, kun CE-merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti. Laki kattaa näin myös pyrotekniset tuotteet. Laissa ei kriminalisoida tuotteen markkinoille saattamista ilman CE-merkintää, vaan sen on jätetty sektorikohtaisen sääntelyn varaan.

2 luku

Vaatimustenmukaisuus ja valmistajan velvollisuudet

Toiminnanharjoittajien velvollisuudet ja vastuut toimijaketjussa on pyrotekniikkadirektiivissä mukautettu NLF-päätökseen korostaen näin valmistajan ensisijaista vastuuta tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin olisi kuuluttava edelleen yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska valmistajalla on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista.

5 §. *Pyroteknisiä tuotteita koskevat olennaiset turvallisuusvaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin pyroteknistä tuotetta koskevista olennaisista turvallisuusvaatimuksista.

Pykälän 1 momentin mukaan pyroteknisten tuotteen olisi täytettävä tässä laissa säädetyt olennaiset turvallisuusvaatimukset, jotta tuote voidaan saattaa markkinoille.

Pykälän 2 momentin mukaan tuote on suunniteltava ja valmistettava siten, että sen aiheuttama vaara ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa olosuhteissa.

Pykälän 3 momentissa korostettaisiin tiettyjä olennaisia turvallisuusvaatimuksia pyroteknisille tuotteille, joista säädetään pyrotekniikkadirektiiviin liitteessä I. Pyrotekninen tuote tulee ensinnäkin olla tarkoitukseensa sopiva ja sen on toimittava oikealla tavalla, kun sitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Lisäksi pyrotekninen tuote on valmistettava ja suunniteltava siten, että se voidaan hävittää turvallisesti. Pyroteknisen tuotteen tahattoman syttymisen tulee olla tuotteen käyttötarkoitus huomioon ottaen niin epätodennäköistä kuin se kohtuudella on mahdollista. Pitkälti vastaava sääntely on nykyisen kemikaaliturvallisuuslain 67 §:n 1 momentissa ja 68 §:ssä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin valtuutus säättää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella pyroteknisen tuotteen olennaisista turvallisuusvaatimuksista.

6 §. *Vaatimustenmukaisuusolettama.* Säännös vastaisi pitkälti nykytilaa, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteami-

sesta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä säädettyä.

Pykälän 1 momentissa täsmennettäisiin, että pyroteknisen tuotteen katsotaan täyttävän olennaiset turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevan yhdenmukaistetun standardin mukainen. Säännös perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 16 artiklaan vaatimustenmukaisuusolettamasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että pyrotekninen tuote voi täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset, vaikkei se olekaan yhdenmukaistetun standardin mukainen. Tuotteen vaatimustenmukaisuus on tällöin voitava osoittaa luotettavasti.

7 §. Pyroteknisen tuotteen luokitus. Pykälässä säädettäisiin pyroteknisen tuotteen luokituksesta, joka kuuluu yksin valmistajan tehtäviin. Pykälä vastaisi sisällöllisesti nykyistä pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pyroteknisen tuotteen luokituksesta.

8 §. Valmistajan velvollisuus varmistaa pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus.

Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuuksista pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 8 ja 17 artiklaan. Valmistajan velvollisuudet säännel­ täisiin yksityiskohtaisemmin kuin nykyisin on säädetty kemikaaliturvallisuuslain 69 §:ssä ja pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:n 1 momentissa.

Valmistajan on saattaessaan pyroteknisen tuotteen markkinoille varmistettava, että pyrotekninen tuote on suunniteltu ja valmistettu laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin olisi kuuluttava yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska valmistajalla on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista.

Pykälän 2 momentin mukaan valmistajan olisi suoritettava tuotteelle soveltuva vaati-

mustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä on säädetty pyrotekniikkadirektiivin liitteessä II.

Pykälän 3 momentin mukaan valmistajan olisi laadittava pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi teknisten asiakirjat. Valmistajan on lisäksi laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen CE-merkintä ehdotetun lain 11 §:n mukaisesti, kun pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus on sovellettavien vaatimusten suhteen osoitettu.

Pykälän 4 momentin mukaisesti valmistajan olisi säilytettävä tekniset asiakirjat ja vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun pyrotekninen tuote on saatettu markkinoille. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, teknisistä asiakirjoista sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

9 §. Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus. Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus. Kyseessä on uusi vaatimus ja se perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 8 artiklan 4 kohtaan. Valmistajan on varmistettava, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että sarjatuotannossa valmistettu pyrotekninen tuote on vaatimusten mukainen.

10 §. Pyroteknisen tuotteen merkintä rekisteröintinumerolla ja kirjanpito. Pykälässä säädettäisiin pyroteknisen tuotteen jäljitettävyydelle asetettavista vaatimuksista sekä valmistajan ja maahantuojan velvoitteista rekisteröintimenettelyyn liittyen. Kyseessä olisi uusi pyroteknisiin tuotteisiin sovellettava tunnistamismenettely. Pykälä perustuisi ensinnäkin pyrotekniikkadirektiivin 9 artiklaan. Pykälällä pantaisiin toisaalta osin täytäntöön komission täytäntöönpanodirektiivi pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamisesta. Valmistajan tulisi noudattaa velvoitetta lokakuusta 2016 lukien. Vastavan tyyppinen menettely on nykyisin voimassa siviiliräjähteille.

Pykälän 1 momentin mukaan valmistajan on merkittävä pyrotekninen tuote rekisteröin-

tinumerolla, jonka antaa 18 §:ssä tarkoitettu ilmoitettu laitos. Jäljitettävyyteen liittyy myös ehdotetun lain säännökset valmistajan ja maahantuojan velvollisuudesta ilmoittaa yhteystiedot, joista valmistaja ja maahantuojat ovat tavoitettavissa.

Pykälän 2 momentin mukaan pyroteknisen tuotteen valmistajan ja maahantuojan olisi pidettävä kirjaa markkinoilla saataville asetamiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumeroista. Tiedot on säilytettävä vähintään kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Tiedot on pidettävä valvontaviranomaisen saatavilla. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta antaa tarkempia säännöksiä Euroopan komission rekisteröintijärjestelmästä ja säilytettävistä tiedoista.

11 §. CE-merkintä ja muiden merkintöjen kiinnittäminen. Pykälässä säädettäisiin CE-merkinnän kiinnittämistä koskevista vaatimuksista pyroteknisissä tuotteissa. CE-merkinnän yleisistä periaatteista, kuten merkinnälle asetettavasta vähimmäiskoosta on otettava huomioon, mitä säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa. CE-merkinnän kiinnittämisellä tuotteeseen valmistaja ottaa vastuun siitä, että pyrotekninen tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 19 ja 20 artiklaan.

12 §. Tuotteen merkinnät, yhteystiedot, mukana seuraavat asiakirjat ja kielivaatimukset. Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta huolehtia riittävästä merkinnöistä ja tuotteen mukana seuraavista asiakirjoista. Säännöksessä mainitut valmistajan velvoitteet olisivat yksityiskohtaisempia kuin nykyisin on säädetty. Säännös vastaisi pyrotekniikkadirektiivin 8 artiklan 5-7 kohtaa.

Pykälän 1 momentin mukaan valmistajan olisi varmistettava, että pyroteknisessä tuotteessa on laissa vaaditut merkinnät ja tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa, josta siihen saa yhteyden, pyroteknisessä tuotteessa tai mikäli se ei ole mahdollista, pyroteknisen tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi osoite, josta valmistajaan saa yhteyden.

Säännöksellä pyritään varmistamaan, että valvontaviranomainen pystyy tarvittaessa ilmoitetusta osoitteesta saamaan yhteyden valmistajaan. Kyseessä on NLF-mukauttamiseen perustuva uusi vaatimus.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että pykälän 1 momentissa tarkoitettujen merkinnät, tuotteeseen liitettävien ohjeiden, turvallisuustietojen ja muiden tuotteen mukana seuraavien asiakirjojen tiedot tulee antaa sekä suomen että ruotsin kielellä. Tältä osin kyseessä on kansalliseen harkintaan perustuva vaatimus. Tuotteen merkinnät sekä tuotteeseen liitettävät asiakirjat tulisi antaa suomen ja ruotsin kielellä. Säännös vastaisi pitkälti nykytilaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pyroteknisten tuotteiden merkinnöille asetettavista vaatimuksista ja niitä koskevista poikkeuksista.

3 luku **Maahantuojan ja jakelijan velvollisuudet**

Luvussa säädettäisiin maahantuojan ja jakelijan velvoitteista. Luvussa säädettäisiin lisäksi tietyistä kaikkia toiminnanharjoittajia koskevista velvoitteista, muun muassa menettelystä tuotteen vaatimustenvastaisuustilanteesta.

13 §. Maahantuojan velvollisuudet pyroteknisen tuotteen markkinoille saattamisen yhteydessä. Pykälässä säädettäisiin maahantuojan velvoitteista. Säännös perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 12 artiklaan. Säännöksellä tarkennettaisiin maahantuojan nimenomaisia tehtäviä toimijaketjussa.

Pykälän 1 momentin mukaan maahantuojan on saatettava markkinoille ainoastaan vaatimukset täyttäviä pyroteknisiä tuotteita.

Pykälän 2 momentin mukaan maahantuojan on ennen pyroteknisen tuotteen markkinoille saattamista varmistettava, että valmistaja on varmistanut pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuuden ja suorittanut ehdotetun lain 8 §:n mukaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn. Lisäksi maahantuojan on varmistettava, että valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, pyrotekniseen tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat sekä tuot-

teessa on vaaditut merkinnät ja yhteystiedot ja tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi, ehdotuksen 2 momentin 1-6 kohtien mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos maahantuojalla on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, maahantuoja ei saa saattaa pyroteknistä tuotetta markkinoille ennen kuin se on saatettu sovellettavien vaatimusten mukaiseksi.

Pykälän 4 ja 5 momentti perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 12 artiklan 3-5 kohtaan.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin maahantuojan velvollisuudesta pitää EU:n vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös viranomaisen saatavilla 10 vuoden ajan siitä kuin pyrotekninen tuote on saatettu markkinoille sekä varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat pyynnöstä viranomaisen saatavilla. Säännös perustuisi direktiivin 12 artiklan 8 kohtaan.

14 §. Jakelijan velvollisuudet asetettaessa pyrotekninen tuote saataville markkinoilla. Pykälässä säädettäisiin jakelijan velvollisuuksista toimijaketjussa. Säännös perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 13 artiklan 2-3 kohtiin. Jakelijan velvoitteista ei nykyisin ole säädetty yhtä yksityiskohtaisesti.

Pykälän 1 momentin mukaan jakelijan on ennen pyroteknisen tuotteen asettamista saataville markkinoilla varmistettava, että tuotteessa on vaadittavat merkinnät ja yhteystiedot sekä vaadittavat asiakirjat ja ohjeet sekä turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Pykälän 2 momentin mukaan jakelijan on huolehdittava, että sinä aikana jolloin pyrotekninen tuote on sen vastuulla, tuotteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta olennaisten turvallisuusvaatimusten suhteen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos jakelijalla on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote ei ole olennaisten turvallisuusvaatimustenmukainen, jakelija saa asettaa pyroteknisen tuotteen saataville markkinoilla vasta, kun tuote on sovellettavien vaatimusten mukainen. Jos tuotteeseen liittyy vaara, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja valvontaviranomaiselle.

15 §. Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan. Pykä-

lässä säädettäisiin valmistajan velvollisuuksien soveltamisesta maahantuojaan ja jakelijaan. Kyseessä on uusi vaatimus, mikä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 14 artiklaan. Pykälässä säädettäisiin niistä tilanteista, jolloin maahantuoja ja jakelija rinnastettaisiin valmistajaan ja näihin sovellettaisiin kaikkia valmistajiin sovellettavia velvollisuuksia.

16 §. Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa. Pykälässä säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuuksista vaatimustenvastaisuustilanteissa. Pykälä perustuisi 8, 12 ja 13 artiklaan.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa valmistajalla tai maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saatama pyrotekninen tuote ei täytä vaatimuksia. Valmistajan tai maahantuojan olisi tällöin ryhdyttävä välittömästi oma-aloitteisesti toimenpiteisiin pyroteknisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai toimenpiteisiin sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi. Jakelijan tulee osaltaan toimijaketjussa varmistaa, että tarvittavat turvallistamistoimenpiteet toteutetaan. Mikäli valmistaja tai maahantuoja eivät toimenpiteisiin ryhdy, jakelijoiden on osaltaan huolehdittava, että riittävät korjaavat toimenpiteet toteutetaan tai tuote poistetaan markkinoilta tai järjestetään palautusmenettely. Käytännössä valvontaviranomainen kohdistaa toimenpiteet sen toimivallan piirissä oleviin toimijoihin. Oletettavaa on, että Suomessa suurin osa toiminnanharjoittajista olisi maahantuojan tai jakelijan roolissa, johon myös valvontaviranomaisen toimenpiteet usein kohdistetaan, mikäli valmistaja tai maahantuoja eivät riittäviin toimenpiteisiin välittömästi ryhdy.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuudesta välittömästi ilmoittaa valvontaviranomaiselle yksityiskohtaiset tiedot tuotteesta havaitusta vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että valmistajan ja maahantuojan on silloin, kun se katsotaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi tarpeelliseksi, valvontaviranomaisen pyynnöstä tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille pyroteknisille tuotteille sekä tiedotet-

tava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta.

17 §. *Pyrotekninen tuote markkinointi-, kehittämis-, testaus- tai tutkimustarkoituksiin.* Pykälän 1 momentti vastaa nykytilaa, pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:ssä säänneltyä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen, käytännössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston oikeudesta asettaa messuja muihin vastaaviin tilaisuuksiin niiden turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä tai ehtoja. Tältä osin kyseessä olisi uusi toimivaltuus valvontaviranomaiselle.

4 luku **Ilmoitettua laitosta koskevat säännökset**

Lakiin ehdotetaan otettavaksi luku, joka sisältäisi kootusti säännökset ilmoitettuja laitoksia koskevasta hyväksymisestä, ilmoittamisesta ja niiden valvonnasta. Näin yhdenmukaistettaisiin myös ilmoitetuista laitoksista käytettyä terminologiaa sekä säädettäisiin yksityiskohtaisemmin näitä koskevista vähimmäisvaatimuksista ja velvoitteista nykytilaan verrattuna. Pyrotekniikkadirektiivin luvussa 4 säännellään vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamiselle asetettavista vaatimuksista. Direktiivin mukaan näin voidaan varmistaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhtenäinen laatutaso. Käytännössä Suomessa ei tällä hetkellä toimi pyroteknisten tuotteiden osalta ilmoitettuja laitoksia. Siitä huolimatta ehdotetaan otettavaksi näitä koskevat tarpeelliset säännökset ehdotettuun lakiin. Kemikaaliturvallisuuslain 12 luvussa sekä pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä ja asetuksen liitteessä III on nykyiset vaatimukset koskien tarkastuslaitoksille asettavia vaatimuksia ja ilmoittamista Euroopan komissiolle.

NLF-asetuksessa säädetään yleisistä puitteista akkreditointijärjestelmälle. Koska akkreditointi on olennainen keino tarkastaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten pätevyys, olisi sitä pyrotekniikkadirektiivin-

kin mukaan käytettävä ensisijassa ilmoittamistarkoituksia varten.

18 §. *Ilmoitetun laitoksen hyväksyminen.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen hyväksymisestä ja ilmoittamisesta. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 21-24 artiklaan. Vastaavasti kuin kemikaaliturvallisuuslaissa työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaisi pykälän 1 momentin mukaan Euroopan komissiolle laitokset, jotka saavat tehdä ehdotetun lain 27 §:ssä tarkoitettuja vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä ja myöntää tyyppitarkastustodistuksia. Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksistä on nykyisin säädetty kemikaaliturvallisuuslain 101 §:ssä. Lisäksi pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä on säädetty tarkastuslaitokselle asetettavista vähimmäisvaatimuksista. Hyväksymisen edellytyksiin tulisi joitain lisäyksiä nykytilaan nähden.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voisi osoittaa täyttävänsä sitä koskevat vaatimukset akkreditoinnilla, jonka on myöntänyt NLF-asetuksen vaatimukset täyttävä vaatimustenmukaisuuden arviointielin, Suomessa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö (FINAS-akkreditointipalvelu).

Säännöksessä tarkennettaisiin FINASin roolia Suomessa. FINAS akkreditointipalvelu myöntää laissa tarkoitettuja akkreditointeja. Kemikaaliturvallisuuslaissa on nykyisin säännös, että tarkastuslaitoksen on osoitettava ulkopuolisella arvioinnilla täyttävänsä edellytykset, mutta ei ole edellytetty kansallisen akkreditointielimen antamaa akkreditointitodistusta. Nyt esitettävällä sääntelyllä mahdollistettaisiin jatkossakin nykytilaa vastaavasti myös muu ulkopuolinen pätevyuden arviointi kuin FINAS akkreditointi.

Pykälän 4 momentissa määriteltäisiin, että Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä ja Euroopan komissiolle ilmoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos vastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin ilmoittamisesta koskevasta hakemuksesta sekä valtuutuksesta säättää tarkemmin valtioneuvoston ase-

tuksella hyväksymistä koskevasta hakemuksesta ja sen sisällöstä.

19 §. *Ilmoitettua laitosta koskevat yleiset vaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitettua laitosta koskevista yleisistä vaatimuksista. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 25 artiklan 1-6 kohtaan. Säännös vastaisi pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä III säädettyä.

20 §. *Ilmoitetun laitoksen toimintaa koskevat vaatimukset.* Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 25 artiklan 6 kohdan 2 kappaleeseen.

21 §. *Ilmoitetun laitoksen vastaavaa henkilöstöä koskevat vaatimukset.* Pykälä vastaisi sisällöltään 25 artiklan 7 kohtaa.

22 §. *Ilmoitetun laitoksen puolueettomuus ja vastuuvakuutus.* Pykälä perustuisi direktiivin 25 artiklan 9 kohtaan.

23 §. *Ilmoitetun laitoksen toimintaan liittyvien tietojen antaminen viranomaiselle.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa tietoja työ- ja elinkeinoministeriölle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Pykälä perustuisi direktiivin 25 artiklan 10 kohtaan.

24 §. *Ilmoitetun laitoksen velvollisuus osallistua standardointitoimiin ja ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmän työhön.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta osallistua standardointitoimiin ja ilmoitettujen laitosten koordinaatiotyöryhmän työhön. Pykälä perustuisi direktiivin 25 artiklan 11 kohtaan. Kemikaaliturvallisuuslain 103 §:ssä on osin vastaavaa sääntelyä.

25 §. *Ilmoitettua laitosta koskeva oletama.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitettua laitosta koskevasta vaatimustenmukaisuusolettamasta. Pykälä perustuisi direktiivin 26 artiklaan.

26 §. *Tehtävien teettäminen alihankintana tai tytäryhtiöllä.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitettujen laitosten tytäryhtiöiden ja alihankintana tehdyistä toimista. Pykälä perustuisi direktiivin 27 artiklaan. Ilmoitetut laitokset teettävät usein alihankintana osia vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvistä toimitaan tai käyttävät tytäryhtiöitä. On tärkeätä, että vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamista varten alihankkijat ja tytäryhtiöt täyttävät samat vaatimukset kuin

ilmoitetut laitokset. Ilmoitettu laitos ei voisi ilman asiakkaan suostumusta käyttää tytäryhtiötä tai alihankintaa. Ilmoitettu laitos kantaa kokonaisvastuun asiakkaaseen nähden. NLF-puitesäädöksissä tai pyrotekniikkadirektiivissä ei ole nimenomaisia vaatimuksia siitä, minkälaisia tehtäviä ilmoitettu laitos voi alihankintana teettää. Komission soveltamisoppaan ns. Blue Guide mukaan alihankintana voitaisiin teettää vain sellaisia toimia, joissa ilmoitetulla laitoksella itsellään on pätevyys toimia ja sen tulee pystyä kontrolloimaan alihankkijan toimia kaikissa vaiheissa. Käytännössä alihankintana voitaisiin teettää vain erilaisia osatoimenpiteitä, epäitsenäisen avustajan tyyppisiä tehtäviä esim. testauksessa. Sen vuoksi on tärkeää, että ilmoitettavien laitosten pätevyyden ja suoritusten arviointi ja jo ilmoitettujen laitosten valvonta kattavat myös alihankkijoiden ja tytäryhtiöiden suorittamat toimet. Ilmoitettujen laitosten on pidettävä saatavilla asiakirjat, jotka koskevat tytäryhtiön tai alihankkijan pätevyyden arviointia sekä työtä, jonka nämä ovat suorittaneet direktiivin liitteen II nojalla. Vastaavaa sääntelyä ei ole nykyisin.

27 §. *Ilmoitetun laitoksen, sen tytäryhtiön ja alihankkijan yleiset velvollisuudet.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen ja sen tytäryhtiön ja alihankkijan yleisistä velvollisuuksista. Ilmoitetun laitoksen olisi suoritettava vaatimustenmukaisuuden arviointi. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä säädetään pyrotekniikkadirektiivin liitteessä II.

Pykälän 1 momentti perustuisi direktiivin 33 artiklaan (1 ja 2 kohdat). Kemikaaliturvallisuuslain 103 §:ssä ei ole yhtä yksityiskohtaista sääntelyä, vaan säädetään yleisemmällä tasolla.

Koska ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan tehtäviä on pidettävä julkisena hallintotehtävänä, hyvän hallinnon turvaamiseksi säädettäisiin selkeyden vuoksi, että yksityisoikeudellisen ilmoitetun laitoksen ja tämän tytäryhtiön ja alihankkijan on hoitaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista hallinnossa annetussa laissa, hallintolaissa ja kieli-laissa säädetään. Lisäksi säädettäisiin, että

ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä.

28 §. Todistukset vaatimustenmukaisuudesta. Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus tai vaatimustenmukaisuustodistus, jos pyroteknisen tuotteen tyyppi täyttää tämän lain vaatimukset. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin liitteeseen II. Voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksen liitteessä II on vastaava vaatimus.

29 §. Todistuksen antamatta jättäminen tai sen peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin edellytyksistä, joiden mukaan ilmoitetun laitoksen tulee olla myöntämättä todistusta tai peruuttaa myöntämänsä todistus vaatimustenmukaisuudesta. Ilmoitettu laitos olisi velvollinen peruuttamaan myöntämänsä todistuksen joko kokonaan tai määräajaksi, jos laitos toteaa, ettei pyrotekninen tuote ole enää vaatimustenmukainen, valmistaja täytyy vaatimuksia tai että todistusta ei muutoin olisi tullut myöntää. Ilmoitetun laitoksen tulisi ilmoittaa todistuksen peruuttamisesta työ- ja elinkeinoministeriölle ehdotetun lain 31 §:n mukaisesti. Toiminnanharjoittaja voisi ehdotetun mukaisesti hakea ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen muutosta siten kuin ehdotuksen 48 §:ssä säädetään.

30 §. Pyroteknisten tuotteiden rekisteri. Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta pitää rekisteriä, jossa on niiden pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumero, joille ne ovat antaneet todistuksia. Pykälä perustuisi ensinnäkin pyrotekniikkadirektiivin 33 artiklan 3 kohtaan sekä pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyttä koskevaan täytäntöönpanodirektiiviin, missä on tarkemmin säädetty ilmoitetun laitoksen velvollisuuksista. Vaatimustenmukaisuuden arviointia suorittavien ilmoitettujen laitosten on annettava rekisteröintinumeroja, joiden avulla voidaan tunnistaa pyrotekniset tuotteet, joille on suoritettu vaatimustenmukaisuuden arviointi sekä niiden valmistajat.

31 §. Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja. Pykälässä säädettäisiin seikoista, joista ilmoitetun laitoksen olisi tiedotettava

ilmoittamisesta vastaavalle viranomaiselle, työ- ja elinkeinoministeriölle. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 35 artiklaan. Kemikaaliturvallisuuslaissa ei ole yhtä yksityiskohtaista sääntelyä, vaan 101 §:n mukaan tarkastuslaitoksen on ilmoitettava hyväksymispäätöksen tehneelle viranomaiselle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 1 momentissa mainittujen edellytysten täyttymiseen.

32 §. Ilmoitetun laitoksen hyväksymisen peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen hyväksymisen peruuttamisesta. Pykälä perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 31 artiklaan. Pykälä vastaisi kemikaaliturvallisuuslain 113 §:ää.

5 luku Valvonta

Pyrotekniikkadirektiivin 38 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta pyroteknisiä tuotteita voidaan saattaa markkinoille ainoastaan siinä tapauksessa, etteivät ne asianmukaisesti varastoituina ja aiotun käyttötarkoituksen mukaisesti käytettyinä vaaranna ihmisten terveyttä ja turvallisuutta. Lisäksi on huomioitava, että pyroteknisiin tuotteisiin sovelletaan NLF-asetuksen 15 artiklan 3 kohtaa ja 16–29 artiklaa. Tässä luvussa säädettyjen viranomaisten valtuuksien ja valvontakeinojen voidaan katsoa kattavan myös NLF-asetuksen 15–29 artiklassa säädetyn. Ehdotettu sääntely toisi joitain tarkennuksia nykytilaan. Kemikaaliturvallisuuslain 13 ja 14 luvussa on nykyisin vastaavaa sääntelyä.

33 §. Valvonnan ylin johto ja ohjaus. Pykälässä säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön tehtävästä vastaavasti kuin kemikaaliturvallisuuslain 114 §:ssä on säädetty. Työ- ja elinkeinoministeriölle kuuluisi lain valvonnan ylin johto ja ohjaus. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoisi hyväksymiään vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia.

34 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän mukaan lain valvontaviranomaisena toimisi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, joka on nykyisinkin kemikaaliturvallisuuslain mukainen valvontaviranomainen pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden valvonnassa 115 §:n mukaisesti. Tehtävä on luonteva Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle myös

siksi, että kemikaaliturvallisuuslaissa säädetään jatkossa osin edelleen pyroteknisiä tuotteita koskevista kansallisista vaatimuksista ja tuotteiden turvallisesta varastoinnista ja käsittelystä, joiden valvonnassa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on keskeinen valvontatehtävä.

Myös Tullille säädettäisiin valvontatehtävä pyroteknisten tuotteiden valvonnassa. Tältäkin osin nykytilanteeseen ei tulisi merkittävää muutosta, koska Tulli valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lisäksi nykyisen kemikaaliturvallisuuslain 115 §:n 3 momentin nojalla räjähteiden, mukaan lukien pyroteknisten tuotteiden maahantuontia ja siirtoa koskevien säännösten noudattamista.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Tulli valvoo pyroteknisen tuotteen maahantuontia Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen. Tullin tehtäviin kuuluisi ensisijassa valvoa maahantuonnissa vaihetta, jolloin pyrotekninen tuote luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. Pykälällä pyrittäisiin selkeyttämään ulkorajavalvontaviranomaisen ja markkinavalvontaviranomaisen välistä työnjakoa.

Lisäksi Tullille säädettäisiin uudesta toimivaltuudesta tuotaessa pyroteknisiä tuotteita Euroopan unionin sisämarkkinoilta. Tulli voisi valvoa pyroteknisen tuotteen jakelua toimitettaessa pyroteknisiä tuotteita Suomeen Euroopan unionin jäsenmaista Suomessa tapahtuvan tavaraerän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä. Lainkohdan soveltuminen on tarkoitettu tilanteisiin, joissa Tullilla on syytä epäillä pyroteknisten tuotteiden olevan vaatimustenvastaisia ja aiheuttavan vaaraa. Tulli voisi tarkastaa Suomeen muista EU-jäsenmaista toimitettavien pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden ja turvallisuuden vain siltä osin kuin tavara on jakelijan varastossa tai muussa vastaavassa paikassa ennen kuin se on saatettu vähittäismyyntiin. Esitetty uusi tehtävä tukisi Turvallisuus- ja kemikaaliturvallisuusviraston tehtäviä pyroteknisten tuotteiden varastointiluvan valvonnassa. Tulli soveltaisi valvontaan unionin tullilainsäädäntöä (yhteisön tullikoodeksi ETY/2913/92) ja tullilakia (1466/1994).

35 §. Valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja. Pykälässä säädettäisiin viranomaisen oikeudesta saada tietoja. Ehdotettu säännös

vastaa pitkälti kemikaaliturvallisuuslain 117 §:ää. Tiedonsaantioikeudella on keskeinen merkitys valvontaviranomaisen toiminnassa. Tehokas valvonta edellyttää laissa turvattua oikeutta saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Pykälän mukaan valvontaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajalta, jota tämän lain velvoitteet koskevat. Toiminnanharjoittaja ei voisi liikesalaisuuteen tai yksityisyyden suojaan vedoten olla antamatta viranomaisen vaatimia tietoja. Valvontaviranomainen voisi 42 §:n määräyksellä velvoittaa antamaan tarvittavat tiedot. Lisäksi viranomaisen voi tehostaa määräystä 45 §:n mukaisella uhkasakolla.

36 §. Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä. Pykälässä säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa valvontaviranomaiselle tietoja sekä velvollisuudesta tehdä muutoinkin yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa. Ehdotuksen mukaan toiminnanharjoittajan olisi pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöpanoa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa jäljitettävyyden kannalta tarpeellisia tietoja. Momentin mukaan toiminnanharjoittajan olisi pyynnöstä toimitettava tiedot kaikista toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet sille pyroteknisiä tuotteita ja joille tämä on toimittanut pyroteknisiä tuotteita. Momentti perustuisi pyrotekniikkadirektiiviin 15 artiklaan. Vastaavaa sääntelyä ei ole aiemmin ollut.

37 §. Oikeus tehdä tarkastuksia. Ehdotettu sääntely vastaisi pitkälti kemikaaliturvallisuuslain 118 §:ää. Pykälässä varmistettaisiin valvontaviranomaisen oikeus päästä alueille ja tiloihin, joihin pääsy on pyroteknisistä tuotteista annetun lain valvonnan kannalta tarpeen. Jotta viranomaisen pystyisi varmistamaan siitä, että laissa säädettyjä velvollisuuksia noudatetaan, sen on voitava päästä alueille ja tiloihin, joissa toimintaa harjoitetaan. Lisäksi viranomaisella tulisi olla pykä-

lässä säädetty oikeus tehdä alueilla ja tiloissa tarkastuksia, ottaa näytteitä ja ryhtyä muihinkin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastajalla olisi oikeus päästä tarkastukselle toiminnanharjoittajan liiketoiminnassa käytettäviin rakennuksiin ja toimitiloihin kuten tuotteiden jakelu- ja myyntipaikkoihin, näiden yhteydessä tai erillään oleviin varastotiloihin ja tuotantopaikkaan, missä tuotteita valmistetaan.

Toiminnanharjoittajan olisi pyydettyäessä esitettävä tarkastusta suorittavalle valvontaviranomaiselle tarkastusta varten asiakirjat, joilla voi olla merkitystä lain noudattamisen valvonnassa. Valvontaviranomainen voi käyttää apunaan tarkastuksissa ulkopuolista asiantuntijaa 40 §:n mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pykälässä tarkoitetuista valvontatoimenpiteistä pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitetuissa tiloissa. Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Kotirauhan piirissä viranomaistarkastukset ovat mahdollisia, kun on aihetta epäillä rikosta, josta voi seurauksena olla vankeusrangaistus. Tämän vuoksi pykälässä tarkoitettujen valvontatoimenpiteiden voimaksi ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos. Pykälässä täsmennettäisiin hyvän hallinnon turvaamiseksi, että tarkastukseen sovelletaan hallintolain 39 §:ssä säädettyä.

38 §. *Oikeus ottaa näytteitä ja tehdä tutkimuksia.* Ehdotettu säännös vastaisi pitkälti kemikaaliturvallisuuslain 119 §:ää. Ehdotetun pykälän mukaan valvontaviranomaisella olisi oikeus ottaa näytteitä tutkittavakseen ja testattavakseen, jos se on lain valvonnan kannalta tarpeellista. Näytteenotto kattaisi erilaiset tilanteet. Käytännössä valvonnassa otetaan aina koko pyrotekninen tuote testattavaksi.

Pykälän 2 momentin mukaan näyte on, jos toiminnanharjoittaja sitä vaatii, korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että pyrotekninen tuote on tämän lain vastainen. Näytteiden ottaminen on perusteltua tehdä jakeluketjun eri vaiheissa.

Pykälän 3 momentin mukaan valvontaviranomainen voisi velvoittaa toiminnanharjoittajan korvaamaan tuotteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset silloin, kun pyrotekninen tuote ei tehtyjen tutkimusten ja testien perusteella täytä lain mukaisia vaatimuksia. Vaatimusten vastaisena pidettäisiin pyroteknistä tuotetta, jossa esimerkiksi räjähdysaineen määrä tai koostumus poikkeaisi ilmoitetusta määrästä tai siitä puuttuvat lain mukainen CE-merkintä tai asiakirjat taikka valmistajan tai maahantuojan yhteystiedot.

39 §. *Oikeus saada tietoja toisilta viranomaisilta sekä luovuttaa salassa pidettäviä tietoja.* Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisten oikeudesta saada tietoja ja luovuttaa niitä toisilleen. Tiedonsaantioikeudella on keskeinen merkitys valvontaviranomaisen toiminnassa. Tehokas valvonta edellyttää laissa turvattua oikeutta saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja.

Pykälän 1 momentin mukaan tämän lain valvontaviranomaisella olisi oikeus julkisuuslaissa tai muualla laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saada esitutkintaa ja tämän lain valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan ja käyttää toisen hankkimia näytteitä. Julkisuuslaissa ei ole säännöksiä siitä, että salassa pidettäviä tietoja voisi luovuttaa toiselle viranomaiselle tietyn tehtävän suorittamiseksi. Asiasta täytyy säätää erikseen erityislainsäädännössä. Valvontaviranomaisten keskinäinen tiedonsaanti tulee turvata silloinkin, kun kyse on salassa pidettävistä tiedoista. Valvontaviranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyy myös mahdollisuus käyttää toistensa hankkimia näytteitä, mikä osaltaan säästää hallinnon kustannuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan salassapitosäännökset eivät estäisi tietojen luovuttamista syyttäjälle ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi; tullille, pelastusviranomaiselle sekä ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä tai toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kan-

sainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

40 §. Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö. Pykälässä säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita tutkimaan testaamaan tai arvioimaan pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuutta. Ehdotetun 1 momentin mukaan ulkopuoliset voisivat valvontaviranomaisen tai tämän määräämän viranhaltijan apuna osallistua tarkastuksiin sekä tutkia ja testata pyroteknisiä tuotteita. Näin ollen ulkopuolinen asiantuntija ei käyttäisi itsenäisesti perustuslain 124 §:ssä säädettyä julkista valtaa, vaan asiantuntijan rooli olisi avustava ja täydentävä. (PeVL 57/2010 ja PeVL 20/2002).

Pykälän 2 momentin mukaan ulkopuolisella asiantuntijalla tulisi olla tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Pykälän 3 momentin mukaan ulkopuoliseen asiantuntijaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun hän hoitaisi pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Pykälän 4 momentin mukaan ulkopuoliselle asiantuntijalle ei voitaisi antaa 37 §:n mukaista tarkastusoikeutta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

41 §. Virka-apu. Pykälässä annettaisiin poliisille toimivaltuudet virka-avun antamiseen. Poliisin antamasta virka-avusta säädetään poliisilaissa (872/2011). Kemikaaliturvallisuuslain 122 §:ssä virka-avun antamiseen velvollisia ovat poliisi, tulliviranomainen ja rajavartiolaitos. Nyt ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vain poliisille velvollisuus.

42 §. Vaatimusten vastaista pyroteknistä tuotetta koskevat valvontaviranomaisen toimenpiteet. Pykälässä säädettäisiin keskeisistä valvontaviranomaisen toimenpiteistä erilaisissa pyroteknisen tuotteen vaatimustenvastaisuustilanteissa. Näin varmistettaisiin valvonnan tehokkuus.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voisi pyroteknisen tuotteen vaatimustenvastaisuustilanteessa, kun tuote ei ole olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen tai jos tuotteen merkinnät tai tuotetta koskevat asiakirjat tai tiedot ei ole lain vaatimusten mukaisia tai niitä ei pyynnöstä esitetä valvontaviranomaiselle taikka

jos pyrotekninen tuote saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle turvautua erilaisiin keinoihin. Pykälässä säädetyillä keinoilla varmistettaisiin näin pyrotekniikkadirektiivin 39 ja 41 artiklan toimeenpano, kun tuote aiheuttaa riskin sekä 42 artiklan tehokas toimeenpano muodollisen vaatimustenvastaisuuden tilanteissa.

Momentin 1 kohdan mukaan toiminnanharjoittajaa voitaisiin määrätä ryhtymään sellaisiin korjaaviin toimenpiteisiin, jotta pyroteknisestä tuotteesta tulisi vaatimustenmukainen. Korjaavien toimenpiteiden osalta on huomattava, että jos maahantuoja tai jakelija tekisi tuotteeseen muutoksia tavalla, joka voisi vaikuttaa lain vaatimusten täyttymiseen, sovellettaisiin tähän valmistajaa koskevia velvollisuuksia, kuten lain 15 §:ssä säädetään.

Kohdan 2 mukaisilla toimenpiteillä estettäisiin vaatimustenvastaisen pyroteknisen tuotteen asettaminen käyttäjien saataville. Toiminnanharjoittaja voitaisiin myös määrätä poistamaan tuote markkinoilta. Tällä tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan pyroteknisen tuotteen asettaminen saataville markkinoilla. Toiminnanharjoittajaa voitaisiin esimerkiksi määrätä keräämään tuotteet takaisin vähittäismyynnistä.

Kohdassa 3 säädettäisiin palautusmenettelystä, jossa toiminnanharjoittajaa määrättäisiin ottamaan loppukäyttäjältä takaisin tuote, joka aiheuttaa vakavan riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle sekä antamaan tuotteen tilalle vastaava vaatimustenmukainen tuote tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen, taikka purkamaan kauppa, jos 1 kohdassa tarkoitettu määräys tai 2 kohdassa tarkoitettu kieltö ei ole riittävä. Palautusmenettely tulisi kysymykseen silloin, kun pykälän 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida pitää riittävänä. Viranomaisharkinnassa palautusmenettelyyn määrääminen edellyttää, että pyroteknisen tuotteen tulisi aiheuttaa vakava vaara ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle.

Pykälässä mahdollistettaisiin valvontaviranomaiselle keinot myös niissä tilanteissa, jossa tuote aiheuttaa riskin ja saattaa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaa-

raa ympäristölle tai omaisuudelle, vaikka tuote olisi vaatimusten mukainen. Viranomaisella voi asettaa 1 momentin mukaisen kiellon tai määräyksen tehosteeksi teettämishan 45 §:n mukaisesti ja teettää toimenpiteet toiminnanharjoittajan kustannuksella ja periä kustannukset toimijalta jälkikäteen. Koska pyroteknisissä tuotteissa on kyse vakavan riskin tuotteista ja vahingot voivat olla merkittäviä, viranomaisen on viime kädessä varmistettava, että kaikki tarvittavat toimet vaaran poistamiseksi tehdään.

Kemikaaliturvallisuuslain 13 luvussa on vastaavaa sääntelyä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle toimenpiteistä, jotka koskevat vaatimustenvastaisia pyroteknisiä tuotteita.

Valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa Euroopan komissiolle eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvistä tiedoista säädetään laissa eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvien tietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle (1197/2009).

43 §. Väliaikainen kieltö. Pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi määrätä 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi, jos sillä on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote voi olla vaatimustenvastainen tai että tuote saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai terveyttä tai saattaa aiheuttaa vaaraa ympäristölle ja omaisuudelle eikä toiminnanharjoittaja viipymättä ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Koska toiminnanharjoittaja, valmistaja ja maahantuojat ja jakelijat ovat kukin toimijaroolinsa mukaisessa vastuussa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta ja turvallisuudesta, toiminnanharjoittajan tulee tehdä yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa asian selvittämiseksi ja tarvittaessa oma-aloitteisesti ryhtyä toimenpiteisiin. Väliaikainen kieltö olisi voimassa, kunnes esimerkiksi tuotteen mahdollisesta vaatimustenvastaisuudesta saadaan tarkempaa näyttöä. Väliaikainen kieltö soveltuisi toisaalta myös niihin tilanteisiin, joissa tuote osoittautuu lainsäädännön mukaiseksi, mutta tuote voi siitä huolimatta ai-

heuttaa vaaraa ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle tai ympäristölle ja omaisuudelle.

Pykälän mukaan väliaikainen kieltö on voimassa kunnes asia lopullisesti ratkaistaan. Valvontaviranomaisen on osaltaan toimittava kiireellisesti. Valvontaviranomaisen tulee kiireellisesti asian selvittämistä asian ratkaisemiseksi ja käyttää viime kädessä lain 42 §:ssä tarkoitettuja valvontakeinoja. Kysymykseen saattaisivat tulla kysymykseen toimenpiteet, joilla kielletään pyroteknisen tuotteen asettaminen saataville kansallisilla markkinoilla tai rajoitetaan sitä tai poistetaan pyrotekninen tuote markkinoilta tai järjestetään sitä koskeva palautusmenettely.

Pykälä perustuisi pitkälti direktiivin 39 ja 41 artiklaan.

44 §. Tiedottamisesta määrääminen. Pykälässä ehdotetaan säädettävän Turvallisuus- ja kemikaaliviraston mahdollisuudesta määrätä toiminnanharjoittajaa tiedottamaan julkisesti. Tiedottamista koskeva määräys olisi kytketty 42 §:ssä tarkoitettujen valvontakeinojen käyttöön, tai se voitaisiin antaa tilanteessa, jossa pyrotekniseen tuotteeseen tai sen käyttämiseen liittyy vaara. Tiedottamistoimenpiteisiin voi olla tarvetta, vaikka kyseisessä asiassa ei olisi aihetta tai aikaa turvautua muihin valvontakeinoihin. Valvonnan yhteydessä voi esimerkiksi syntyä tilanne, jossa yritys on vapaaehtoisesti ja oma-aloitteisesti poistanut tuotteen markkinoilta, mutta tämän lisäksi olisi tarpeen tiedottaa tuotteen ostaneille loppukäyttäjille. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi myös velvoittaa toiminnanharjoittajan toimittamaan loppukäyttäjille turvallisuuden varmistamiseksi tarpeelliset tiedot ja ohjeet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös viranomaisen mahdollisuudesta tiedottaa toiminnanharjoittajan kustannuksella pyrotekniseen tuotteeseen liittyvästä riskistä. Näin voitaisiin menetellä silloin, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut 1 momentissa tarkoitettua tiedottamismääräystä, tai jos tiedottaminen olisi tarpeen ihmisten terveyden tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan vaaran johdosta. Toiminnanharjoittajalle olisi annettava mahdollisuus tiedottaa asiasta itse, jollei tämä ole olosuhteiden kuten asian kiireellisyyden tai vastaavien syiden vuoksi

mahdotonta vaarantamatta terveyden suoje-
lua. Kemikaaliturvallisuuslain 93 §:ssä on si-
sällöllisesti vastaavaa sääntelyä toiminnan-
harjoittajan tiedottamisvelvollisuudesta ilotu-
litteita koskien ja 108 §:ssä yleisesti tuotteita
koskien.

6 luku Erinäiset säännökset

45 §. Uhkasakko ja teettämishukka. Pykä-
lässä säädettäisiin valvontaviranomaisen
mahdollisuudesta tehostaa antamaansa kiel-
toa tai määräystä uhkasakolla tai teettä-
mishallalla. Näiden pakkokeinojen käyttämi-
sestä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).
Säännös vastaisi nykytilaa.

46 §. Rangaistussäännökset. Pykälän 1
momentissa viitattaisiin rikoslakiin. Ehdote-
tun pykälän mukaan rangaistus vastoin tätä
lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä
tai määräyksiä tehdystä räjähdeterikoksesta
säädetään rikoslain (39/1889) 44 luvun
11 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pyro-
teknisiä tuotteita koskevasta rikkomuksesta.
Momentissa ehdotettaisiin säädettäväksi ran-
gaistavaksi tietyt pyroteknisiä tuotteita kos-
kevien toiminnanharjoittajien velvollisuuksia
koskevien säännösten rikkominen sekä ehdo-
tetun lain 42—44 §:n nojalla annetun kiellon
tai määräyksen rikkominen.

Jotta ehdotettujen rangaistussäännösten
vaikutus olisi mahdollisimman ennalta ehkäi-
sevä sekä ottaen huomioon pyroteknisiin
tuotteisiin tuoteryhmänä liittyvät riskit räjäh-
teinä, kuten mahdollinen hengenvaara ja va-
kavan vamman vaara niin tekijälle kuin si-
vullisillekin ja ympäristölle, olisi tarpeen las-
kea rikkomuksen tekemuodon rangaistavuus
tahallisuuden ohella huolimattomuuteen tör-
keän huolimattomuuden sijaan. Nykyisessä
kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä on vas-
taavasti säädetty rangaistavaksi perustasoi-
nen huolimattomuudesta. Tällä laajennuksel-
la voi olla myös merkitystä, sovelletaanko
pyroteknisiä tuotteita koskevaa rikkomusta
vai ehdotettua rikoslain räjähdeterikosta kos-
kevaa säännöstä laiminlyönti- ja rikkomista-
pauksiin. Joka tahallaan tai huolimattomuus-
desta rikkoo tämän lain 5 §:ssä säädettyä
velvollisuutta, 7—12 §:n valmistajan velvol-
lisuuksia, 13—14 §:n maahantuojan ja jakeli-

jan velvollisuuksia tai lain 42—44 §:n nojalla
annettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava,
jollei teosta muualla laissa säädetä ankaram-
paa rangaistusta pyroteknisiä tuotteita koske-
vien säännösten rikkomisesta sakkoon.

Direktiivin 45 artiklan mukaan jäsenvalti-
oiden on säädettävä seuraamuksista, joita so-
velletaan toimijoiden rikkoessa tämän direk-
tiivin nojalla annettuja kansallisia säännök-
siä, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimen-
piteet, jotta varmistetaan näiden seuraamus-
ten täytäntöönpanon valvonta. Seuraamuksiin
voi sisältyä vakavia rikkomistapauksia kos-
kevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Sää-
dettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita,
oikeasuhteisia ja varoittavia.

47 §. Muutoksenhaku. Ehdotetun pykälän
1 momentin mukaan viranomaisen tämän
lain nojalla antamaan päätökseen haettaisiin
muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa rajoitet-
taisiin 1 momentissa tarkoitetun hallintolain-
käyttölain mukaisen valitusoikeuden käyttöä.
Momentin 2 mukaan valvontaviranomaisen
määräämään 43 §:n nojalla antamaan väliai-
kaiseen kieltoon ei kuitenkaan saisi erikseen
hakea muutosta valittamalla. Ehdotetun py-
kälän 3 momentin mukaan valvontaviran-
omaisen päätöksessä voitaisiin määrätä, että
päätöstä olisi muutoksenhausta huolimatta
noudatettava, jollei muutoksenhakuviran-
omainen toisin määrää.

48 §. Oikaisuvaatimus. Pykälä vastaisi ke-
mikaaliturvallisuuslain 127 §:ää. Pykälä pe-
rustuisi pyrotekniikkadirektiivin 34 artiklaan.

49 §. Voimaantulo. Ehdotettu laki tulisi
voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Pyro-
tekniikkadirektiivin 47 artiklan mukaan jä-
senvaltioiden on sovellettava direktiivin
säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2015. Pyro-
teknisten tuotteiden jäljitettävyyjärjestelmää
koskevan komission täytäntöönpanodirektiiv-
in mukaan jäljitettävyyjärjestelmää koske-
via direktiivin velvoitteita on sovellettava
kuitenkin vasta 17 päivänä lokakuuta 2016.

50 §. Siirtymäsäännös. Pykälässä säädettäi-
siin siitä, että ennen tämän lain voimaantuloa
markkinoille saatetut pyrotekniset tuotteet,
joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu
tämän lain voimaan tullessa voimassa ollei-
den säännösten mukaisesti, saavat olla mark-

kinoilla tämän lain voimaan tullessa. Lisäksi säädettäisiin, että näihin tuotteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan. Säännös perustuisi pyrotekniikkadirektiivin 46 artiklan 1 ja 5 kohtiin. On huomioitava, että kemikaaliturvallisuuslain muutoksella (1030/2009) on jo aiemmin säädetty siirtymäsäännöksistä kansallisesti hyväksytyille ilotulitteille sekä ajoneuvoissa käytettäville pyroteknisille tuotteille. Sääntely vastaa pyrotekniikkadirektiivin 46 artiklan 2-4 kohtia.

1.2 Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta

11 §. Räjähderikos. Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotus laiksi rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain terveystrikoksia koskevaa 44 luvun 11 §:n räjähderikosta koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että mainitun pykälän 2 momenttiin lisättäisiin teonkuvaukseen pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain vastaisuus. Räjähderikoksesta tuomittaisiin ehdotetun 11 §:n 2 momentin mukaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita. Rangaistavana menettelynä lainkohdassa tarkoitettaisiin ensisijassa ehdotetun lain 8 §:ssä säädetyn valmistajan velvollisuuden, 13 §:ssä säädetyn maa- ja metsätuotannon velvollisuuden ja 14 §:ssä säädetyn jakelijan velvollisuuden vastaista menettelyä ja että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle. Syyksiluettavuusvaatimuksena olisi tahallisuus tai törkeä huolimattomuus, ja rangaistusasteikko sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Pyrotekniset tuotteet kuuluvat nykyisinkin rikoslain 44 luvun 11 §:ssä säädetyn räjähderikoksen soveltamisalaan. Edelleen tietyistä pyroteknisistä tuotteista koskevista vaatimuksista ja toiminnanharjoittajia koskevista velvoitteista säännellään kemikaaliturvallisuuslaissa. Lainkohdan muuttamisella on tarkoi-

tus varmistaa, että myös se, joka tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa lain vastaisesti pyroteknisiä tuotteita, jotka kuuluvat pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain soveltamisalaan, olisi jatkossa räjähderikoksena rangaistavaa. Rangaistavia momentin nojalla olisivat vain teot, jotka ovat omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai joista on vaaraa toisen omaisuudelle.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Pyrotekniikkadirektiivin keskeiset pyroteknisiä tuotteita koskevat vaatimukset on sisällytetty ehdotettuun lakiin pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tarkemmat säännökset on tarkoitettu antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä pyroteknisten tuotteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, luokituksesta, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja merkinnöistä.

Lisäksi valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ilmoittamisesta sekä ilmoitetun laitoksen ylläpitämisestä pyroteknisten tuotteiden rekisteröinnistä.

Koska pyrotekniikkadirektiivin liitteet sisältävät runsaasti yksityiskohtaisia, osin varsin teknisiä vaatimuksia muun muassa olennaisista turvallisuusvaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, niin valtioneuvoston asetuksessa on tarkoitus säätää viittaus pyrotekniikkadirektiivin liitteisiin.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015 pyrotekniikkadirektiivin soveltamisajankohdan mukaisesti. Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettavan lain 10 § ehdotetaan tulevan voimaan 17 päivänä lokakuuta 2016 pyroteknisten tuotteiden jäljitettävyyjärjestelmää koskevan komission täytäntöönpanodirektiivin mukaisesti.

Lain siirtymäsäännös sisältää myös eräitä siirtymäaikoja, jotka ovat pyrotekniikkadiirektiivin siirtymäsäännösten mukaisia.

4 Suhde perustuslakiin ja sääätämisjärjestys

Eräät esitykseen sisältyvät säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain kannalta.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattua elinkeinovapauden kannalta. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014 ja siinä viitatus). Ehdotus sisältää EU:n tuotesääntelyyn perustuvia useita uusia tarkentavia velvoitteita toiminnanharjoittajille korostaen entisestään pyroteknisiä tuotteiden valmistajien ja tuotteita EU-alueelle maahantuovien vastuuta sekä tarkentaen myös tuotteita jakelevien velvoitteita. Muutokset liittyvät erityisesti tuotteiden jäljitettävyyttä parantaviin tuotteiden merkitsemistä koskeviin velvoitteisiin toimitusketjun nimeämistä ja asiakirjojen säilyttämisvelvoitteita koskien sekä toiminnanharjoittajien vastuunjako selkeyttäen. Ehdotus on sisällöllisesti pitkälti lakitekninen, eikä esitetty tuo merkittävää muutosta nykytilaan valmistajan rooliin varmistua pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta riittäväällä huolellisuudella ennen tuotteiden markkinoille saatamista. Ehdotuksessa ei ole merkittäviä muutoksia pyroteknisten tuotteiden teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin. Pyrotekniset tuotteet ovat räjähteitä ja niihin liittyy merkittäviä terveys- ja ympäristöriskejä. Ehdotetulle sääntelylle on hyväksyttävät väestön terveyden ja ympäristön terveellisyysedistämiseen liittyvät syyt. Ympäristöperusoikeuden toteuttamisen näkökulmasta ehdotettuja elinkeinovapautta rajoittavia säännöksiä voidaan pitää perusteltuina.

Pyroteknisten tuotteiden luovuttamisen kieltäminen merkitsee myös puuttumista perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun elinkeinovapauteen. Ehdotusta on näin ollen arvioitava perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten, erityisesti sääntelyn hyväksyttävyyden ja suhteellisuuden kannalta. Valvonnalla pyritään ihmisten turvallisuuden

ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojeluun, ja ehdotettujen valvontasäännösten katsotaan olevan perusteltuja tällaisten tärkeiden intressien suojaamiseksi. Laissa on säädetty valvonnan kohteen kannalta tehokkaat muutoksenhakukeinot. Ehdotettua sääntelyä ei siten voida pitää ongelmallisena perustuslain 18 §:n 1 momentin kannalta.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle esimerkiksi lausunnoissa (PeVL 23/2000 vp (arpajaislaki), PeVL 28/2001 vp (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista)). Lakiyhdyntöjen 4 luvussa tarkoitettuun yksityisoikeudelliseen ilmoitetun laitoksen toimintaan sovelletaan ilman nimenomaista viittaustakin hallinnon yleislakeja (viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain, sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain, hallintolain ja kielilain säännöksiä) niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä. Vastaavasti ilmoitetun laitoksen tytäryhtiöön tai ilmoitetun laitoksen alihankintana teettämiin toimiin sovelletaan hallinnon yleislakeja ja näiden palveluksessa olevaan henkilöön sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta hänen suorittaessaan ehdotetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä ilmoitetulla laitoksella on aina kokonaisvastuu asiakkaaseen nähden, eikä se voi siirtää alihankkijalle kokonaisarviointia. Ilmoitettu laitos voisi tytäryhtiöllä tai alihankintana teettää vain osatoimia. Ehdotus ei ole täten ongelmallinen perustuslain 124 §:n nojalla.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lain-

säädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Lakiehdotukseen sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 5, 7, 8, 10, 12, 18, 30, 42 ja 43 §). Valtuutukset on laadittu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuuksia valtioneuvostolle muun muassa 5 §:ssä tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, 7 §:ssä pyroteknisten tuotteiden luokituksesta, 8 §:ssä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä sekä 42 §:ssä valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa tuotteessa havaituista vakavista puutteista asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle.

Lakiehdotuksen valtuutussäännökset eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa. Lakieh-

dotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin. Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Lakiesitys ei myöskään ole ongelmallinen perustuslain 21 §:n kannalta. Ehdotetun lain toimivaltaisia viranomaisia, markkinavalvontaa ja ilmoitettuja laitoksia koskevissa säännöksissä on otettu huomioon perustuslakikysymykset ja ne vastaavat nykyistä tuotesääntelyä. Säännökset on rajattu sellaisiksi, kuin valvonnan tehokkaan suorittamisen kannalta on välttämätöntä. Laissa on säädetty valvonnan kohteen kannalta tehokkaat muutoksenhakeinot.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuus ja vapaa liikkuvuus. Lailla pannaan täytäntöön pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU, jäljempänä *pyrotekniikkadirektiivi*, sekä pyroteknisten tuotteiden jäljittelevyysjärjestelmän perustamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY mukaisesti annettu komission täytäntöönpanodirektiivi 2014/58/EU.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan pyrotekniisiin tuotteisiin.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) pyrotekniisiin tuotteisiin, jotka on tarkoitettu puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai poliisin käyttöön;
- 2) räjähteisiin, joihin sovelletaan räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla annettuja räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annettuja säännöksiä;

3) varusteisiin, joihin sovelletaan laiva-varustelakia (1503/2011);

4) nalleihin, joihin sovelletaan lelujen turvallisuudesta annettua lakia (1154/2011);

5) ampumatarvikkeisiin, joilla tarkoitetaan kannettavissa ampuma-aseissa, muissa ampuma-aseissa ja tykistöaseissa käytettäviä ammuksia, ajopanoksia ja paukku-panoksia;

6) ilmailu- ja avaruusteollisuudessa käytettäviksi tarkoitettuihin pyrotekniisiin tuotteisiin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja ampumatarvikkeiden määrittämisessä noudatetaan siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 93/15/ETY tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja tiettyjen ampumatarvikkeiden määrittämisestä annettua komission direktiiviä 2004/57/EY.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *pyroteknisellä tuotteella* esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisten reaktioiden seurauksena lämpöä, valoa, ääntä, kaasua, savua tai näiden yhdistelmiä tuottavia aineita tai seoksia;
- 2) *ilotulitteella* viihdekäyttöön tarkoitettua pyroteknistä tuotetta;

3) *teattereissa käytettävillä pyroteknisillä tuotteilla* sisä- tai ulkoilmanäyttämöllä käytettäväksi tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita, mukaan lukien elokuva- ja televisiotuotanto ja vastaavat käyttötarkoitukset;

4) *ajoneuvoissa käytettävillä pyroteknisillä tuotteilla* ajoneuvojen turvalaitteissa olevia pyroteknisiä aineita sisältäviä komponentteja, joita käytetään kyseisten turvalaitteiden tai muiden laitteiden aktivoimiseen;

5) *asettamisella saataville markkinoilla* pyroteknisen tuotteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;

6) *markkinoille saattamisella* pyroteknisen tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;

7) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa pyroteknistä tuotetta ja markkinoi kyseistä pyroteknistä tuotetta nimellään tai tavaramerkillään varustettuna;

8) *maahantuojalla* unioniin sijoittautunut luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannelta maasta tuodun pyroteknisen tuotteen unionin markkinoille;

9) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa pyroteknisen tuotteen saataville markkinoilla;

10) *toiminnanharjoittajalla* valmistajia, maahantuojia ja jakelijoita;

11) *teknisillä asiakirjoilla* asiakirjoja, jotka valmistajan on laadittava pyroteknisen tuotteen ominaisuuksista tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi;

12) *teknisellä eritelmällä* asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka pyroteknisen tuotteen on täytettävä;

13) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;

14) *akkreditoinnilla* kansallisen akkreditointielimen antamaa todistusta siitä, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos

täyttää tiettyä vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat, yhdenmukaistetuilla standardeilla vahvistetut vaatimukset ja tarvittaessa muut vaatimukset, mukaan luettuna ne, jotka on vahvistettu asiaa koskevissa alakohtaisissa ohjelmissa;

15) *kansallisella akkreditointielimellä* jäsenvaltion ainoaa elintä, joka suorittaa akkreditointia käyttäen valtiolle kuuluvaa julkista valtaa;

16) *vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla* prosessia, jossa selvitetään, ovatko pyrotekniseen tuotteeseen liittyvät pyroteknikkadirektiivin olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttyneet;

17) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* elintä, joka suorittaa kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastusta sekä muita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia;

18) *ilmoitetulla laitoksella* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua laitosta, jolla on oikeus tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja;

19) *palautusmenettelyllä* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut pyrotekniset tuotteet takaisin;

20) *markkinoilta poistamisella* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan pyroteknisen tuotteen asettaminen saataville markkinoilla;

21) *CE-merkinnällä* merkintää, jolla valmistaja osoittaa pyroteknisen tuotteen olevan merkinnän kiinnittämistä koskevassa unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä asetettujen sovellettavien vaatimusten mukainen;

22) *unionin yhdenmukaistamislainsäädännöllä* mitä tahansa unionin lainsäädäntöä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmannelta maasta tuotavien tuotteiden

ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 (jäljempänä *NLF-asetus*).

Pyroteknisten tuotteiden turvallisesta valmistuksesta ja varastoinnista sekä niiden luvanvaraisuudesta, käytöstä ja luovutukselle asetettavista rajoituksista säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005).

Kemikaalien ja räjähtävien esineiden luokituksista, merkinnöistä sekä käyttöturvallisuustiedotteesta säädetään Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä ja näitä koskevista kielivaatimuksista kemikaalilaissa (599/2013).

Vaarallisten aineiden vaarallisuusluokituksista säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994).

Tuotteiden CE-merkinnän käyttöä koskevista rikkomuksista säädetään CE-merkintä rikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

2 luku

Vaatimustenmukaisuus ja valmistajan velvollisuudet

5 §

Pyroteknisiä tuotteita koskevat olennaiset turvallisuusvaatimukset

Pyroteknisen tuotteen on täytettävä tässä laissa säädetty olennaiset turvallisuusvaatimukset, jotta tuote voidaan saattaa markkinoille.

Markkinoille saatettava pyrotekninen tuote on suunniteltava ja valmistettava siten, että sen aiheuttama vaara ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa.

Pyroteknisen tuotteen tulee olla tarkoitukseensa sopiva, ja sen on toimittava oikealla tavalla, kun sitä käytetään aiottuun tarkoitukseen. Pyrotekninen tuote on valmistettava ja suunniteltava siten, että se voidaan hävittää turvallisesti. Pyroteknisen tuotteen tahattoman syttymisen tulee olla tuotteen käyttötarkoitus huomioon ottaen niin epätodennäköistä kuin se kohtuudella on mahdollista.

Pyroteknisen tuotteen tulee olla asianmukaisesti pakattu, ja se tulee varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä. Tuotteen mukana on oltava turvallista varastointia ja käyttöä koskevat ohjeet ja tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisen tuotteen olennaisista turvallisuusvaatimuksista.

6 §

Vaatimustenmukaisuusolettama

Pyroteknisen tuotteen katsotaan täyttävän olennaiset turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevan yhdenmukaistetun standardin mukainen.

Pyrotekninen tuote voi täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset, vaikkei se olekaan yhdenmukaistetun standardin mukainen, jos sen vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa luotettavasti.

7 §

Pyroteknisen tuotteen luokitus

Valmistajan on luokiteltava pyrotekninen tuote sen käytön taikka käyttötarkoituksen ja vaara- ja melutason mukaan. Jäljempänä 18 §:ssä tarkoitettujen ilmoitettujen laitosten on vahvistettava luokitus osana 27 §:n mukaisia vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Pyrotekninen tuote luokitellaan ominaisuuksiensa perusteella ilotulitteisiin, teattereissa käytettäviin pyroteknisiin tuotteisiin sekä muihin pyroteknisiin tuotteisiin.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisen tuotteen luokituksesta.

8 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on ennen pyroteknisen tuotteen markkinoille saattamista varmistettava ja voitava osoittaa, että pyrotekninen tuote on suunniteltu ja valmistettu tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on suoritettava pyrotekniselle tuotteelle soveltuva vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä ilmoitettua laitosta.

Valmistajan on laadittava tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tekniset asiakirjat. Valmistajan on laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä tuotteeseen CE-merkintä 11 §:n mukaisesti, kun pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus on sovellettavien vaatimusten suhteen osoitettu.

Valmistajan on säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun pyrotekninen tuote on saatettu markkinoille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, teknisistä asiakirjoista sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

9 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on huolehdittava siitä, että sarjatuotannossa valmistettu pyrotekninen tuote on vaatimusten mukainen. Valmistajan on otettava huomioon muutokset pyroteknisen tuotteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa ja muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joiden mukaiset vaatimukset pyroteknisen tuotteen on täytettävä.

10 §

Pyroteknisen tuotteen merkintä rekisteröintinumerolla ja kirjanpito

Valmistajan on merkittävä pyrotekninen tuote rekisteröintinumerolla, jonka antaa 18 §:ssä tarkoitettu ilmoitettu laitos. Tuotteiden numeroinnissa on käytettävä Euroopan komission määrittämää yhtenäistä järjestelmää.

Valmistajien ja maahantuojien on pidettävä kirjaa markkinoilla saataville asettamiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumeroista. Tiedot on säilytettävä vähintään kymmenen vuoden ajan siitä, kun tuote on saatettu markkinoille. Tiedot on pidettävä valvontaviranomaisen saatavilla.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin Euroopan komission rekisteröintijärjestelmästä ja säilytettävistä tiedoista.

11 §

CE-merkintä ja muiden merkintöjen kiinnittäminen

Valmistajan on kiinnitettävä tämän lain vaatimukset täyttävään pyrotekniseen tuotteeseen CE-merkintä ennen tuotteen markkinoille saattamista. Merkintä on kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos ilmoitettu laitos on mukana tuotannon tarkastusvaiheessa, CE-merkinnän jälkeen on merkittävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero. Ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittää laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja. CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon voidaan liittää muuta tietoa, joka liittyy tuotteen erityisvaaraan tai -käyttöön. Jos CE-merkintää ei ole mahdollista tai perusteltua kiinnittää tuotteeseen, se on kiinnitettävä tuotteen pakkaukseen ja mukana oleviin asiakirjoihin.

CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa.

12 §

Tuotteen merkinnät, yhteystiedot, mukana seuraavat asiakirjat ja kielivaatimukset

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatetussa pyroteknisessä tuotteessa on tässä laissa vaaditut merkinnät ja tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot.

Valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa. Tiedot on oltava pyroteknisessä tuotteessa tai, mikäli se ei ole mahdollista, pyroteknisen tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, jonka kautta valmistajaan saa yhteyden.

Pyroteknisen tuotteen merkintöjen, turvallisuustietojen ja ohjeiden sekä tuotteen mukana toimitettavien asiakirjojen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisen tuotteen merkinnöille asetettavista vaatimuksista ja niitä koskevista poikkeuksista.

3 luku

Maahantuoja ja jakelijan velvollisuudet

13 §

Maahantuojan velvollisuudet pyroteknisen tuotteen markkinoille saattamisen yhteydessä

Maahantuojan on saatettava markkinoille ainoastaan vaatimukset täyttäviä pyroteknisiä tuotteita.

Maahantuojan on ennen pyroteknisen tuotteen markkinoille saattamista varmistettava, että:

- 1) valmistaja on suorittanut 8 §:ssä tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin;
- 2) valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat;
- 3) pyrotekniseen tuotteeseen on kiinnitetty CE -merkintä;

4) tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat;

5) tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot;

6) tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, maahantuoja ei saattaa pyroteknistä tuotetta markkinoille ennen kuin se täyttää mainitut vaatimukset. Jos pyroteknisestä tuotteesta aiheutuu vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja valvontaviranomaiselle.

Maahantuojan on varmistettava, että sinä aikana, jona pyrotekninen tuote on sen vastuulla, pyroteknisen tuotteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta.

Maahantuojan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa, josta maahantuojan tavoittaa. Tiedot on oltava pyroteknisessä tuotteessa tai, mikäli se ei ole mahdollista, pyroteknisen tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Yhteystiedot on ilmoitettava suomeksi ja ruotsiksi.

Maahantuojan on pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös valvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun pyrotekninen tuote on saatettu markkinoille ja varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat viranomaisten saatavilla.

14 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa pyrotekninen tuote saataville markkinoilla

Jakelijan on ennen pyroteknisen tuotteen asettamista saataville markkinoilla tarkistettava, että tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot ja tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jakelijan on huolehdittava, että sinä aikana, jolloin pyrotekninen tuote on sen vastuulla, tuotteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote ei ole olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen, jakelija saa asettaa pyroteknisen tuotteen saataville markkinoilla vasta, kun tuote on tämän lain vaatimusten mukainen. Jos tuotteesta aiheutuu vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja valvontaviranomaiselle.

15 §

Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan

Maahantuojalla ja jakelijalla on samat velvollisuudet kuin valmistajalla, jos ne saattavat pyroteknisen tuotteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttavat markkinoille jo saatettua tuotetta tavalla, joka voi vaikuttaa tämän lain vaatimusten täyttymiseen.

16 §

Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa

Jos valmistajalla tai maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama pyrotekninen tuote ei täytä tämän lain vaatimuksia, valmistajan taikka maahantuojan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin pyroteknisen tuotteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi. Myös jakelijan tulee tarvittaessa ryhtyä mainittuihin toimenpiteisiin.

Toiminnanharjoittajan on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja annettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

Valmistajan ja maahantuojan on silloin, kun se katsotaan kuluttajien terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi tarpeelliseksi, valvontaviranomaisen pyynnöstä tehtävä näytteisiin perustuvia testejä markkinoilla saataville asetetuille pyroteknisille tuotteille ja tutkittava valitukset, vaatimustenvastaiset pyrotekniset tuotteet ja pyro-

teknisten tuotteiden palautukset ja tarvittaessa pidettävä niistä kirjaa sekä tiedotettava jakelijoille kaikesta tällaisesta valvonnasta.

17 §

Pyrotekninen tuote markkinointi-, kehittämis-, testaus- tai tutkimustarkoituksiin

Toiminnanharjoittaja saa asettaa pyroteknisen tuotteen näytteille tai käyttää tuotetta markkinointitarkoituksiin, vaikka sen vaatimustenmukaisuutta ei ole osoitettu 8 §:n mukaisesti. Tällöin tuotteessa on oltava näkyvä merkintä, josta ilmenee messun, esittelytilaisuuden tai näyttelyn nimi ja päivämäärä. Lisäksi tuotteen merkinnästä on käytävä selvästi ilmi, että tuote ei ole vaatimusten mukainen eikä myytävänä ennen kuin valmistaja tai maahantuoja on saattanut sen vaatimusten mukaiseksi.

Tutkimusta, kehittämistä tai testausta varten valmistetun pyroteknisen tuotteen ei tarvitse olla tämän lain mukainen. Tällöin tuotteessa on oltava näkyvä merkintä, josta ilmenee selvästi, että tuote ei ole saatavilla muuhun tarkoitukseen kuin kehittämiseen, testaukseen tai tutkimukseen.

Valvontaviranomainen voi antaa tarpeellisia määräyksiä turvallisuuden varmistamiseksi 1 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa.

4 luku

Ilmoitettua laitosta koskevat säännökset

18 §

Ilmoitetun laitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy ja ilmoittaa Euroopan komissiolle ilmoitetut laitokset. Ministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle myös ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuneet merkittävät muutokset.

Hyväksymistä on haettava työ- ja elinkeinoministeriölle osoitetulla hakemuksella, josta ilmenee tiedot arviointilaitokselta edellytettävien vaatimusten täyttymisestä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voi osoittaa täyttävänsä sitä koskevat vaatimukset akkreditoinnilla, jonka on myöntänyt NLF-asetuksen vaatimukset täyttävä akkreditointielin, jona Suomessa toimii Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö (FINAS-akkreditointipalvelu).

Hyväksymispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määrääjäksi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä ja Euroopan komissiolle ilmoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos vastaa ilmoitettua laitosta.

Hyväksymistä ja ilmoittamista koskevas- ta hakemuksesta ja sen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

19 §

Ilmoitettua laitosta koskevat yleiset vaatimukset

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) laitoksen on oltava Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) laitoksen on oltava arvioimastaan organisaatiosta ja pyroteknisestä tuotteesta riippumaton ulkopuolinen asiantuntijataho;

3) laitos, sen ylin johto ja vaatimusten arviointitehtävistä vastaava henkilöstö eivät saa olla arvioimiensa pyroteknisten tuotteiden tai räjähtävien aineiden suunnittelija, valmistaja, toimittaja, asentaja, ostaja, omistaja, käyttäjä tai ylläpitäjä eikä minkään tällaisen osapuolen valtuutettu edustaja; tämä ei kuitenkaan koske sellaisen pyroteknisten tuotteiden tai räjähtävien aineiden käyttöä, jotka ovat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toimien kannalta tarpeellisia, taikka pyroteknisten tuotteiden käyttöä henkilökohtaisiin tarkoituksiin;

4) laitoksella ja sen henkilöstöllä on oltava kyseisellä erityisalalla vaadittava tekninen pätevyys;

5) laitoksen on kyettävä suorittamaan kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät, jotka tällaiselle laitokselle on osoitettu ja joita varten se on ilmoitettu, riippumatta siitä, suorittaako laitos kyseiset tehtävät itse vai suorittaako ne sen puolesta ja sen vastuulla.

20 §

Ilmoitetun laitoksen toimintaa koskevat vaatimukset

Ilmoitetulla laitoksella on kaikissa tapauksissa ja kunkin sellaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja pyroteknisen tuotteen tyyppin tai luokan osalta, jota varten se on ilmoitettu, oltava käytössään:

1) riittävä henkilöstö, jolla on tekninen tietämys sekä riittävä ja soveltuva kokemus vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamiseksi;

2) kuvaukset menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arviointi suoritetaan siten, että varmistetaan menettelyn avoimuus ja toistettavuus;

3) asianmukaiset toimintalinjat ja menettelyt, joiden perusteella ilmoitettuna laitoksena suoritettavat vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät erotetaan laitoksen muista toiminnoista;

4) menettelyt, joiden mukaisesti se hoitaa tehtäviään siten, että yritysten koko, toimiala ja rakenne, pyroteknisissä tuotteissa käytettävän teknologian monimutkaisuus sekä se, onko kyse massa- tai sarjatuotannosta, otetaan asianmukaisesti huomioon.

Ilmoitetulla laitoksella on oltava tarvittavat edellytykset niiden teknisten ja hallinnollisten tehtävien suorittamiseen, joita arviointitehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää, ja sillä on oltava mahdollisuus käyttää kaikkia tarvittavia laitteita ja välineitä.

21 §

Ilmoitetun laitoksen vastaavaa henkilöstöä koskevat vaatimukset

Ilmoitetun laitoksen vastaavalla henkilöstöllä on oltava:

1) vankka tekninen ja ammatillinen koulutus, joka kattaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnin sillä alalla, jolle ilmoitettu laitos on ilmoitettu;

2) riittävät tiedot arviointeja koskevista vaatimuksista ja riittävät valtuudet tällaisiin arviointeihin;

3) asianmukaiset tiedot ja ymmärrys olennaisista vaatimuksista, sovellettavista yhdenmukaistetuista standardeista ja asiainkuuluvista Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä ja toimeenpanosäännöistä;

4) kyky laatia todistuksia, asiakirjoja ja selostuksia, joilla osoitetaan, että arvioinnit on suoritettu.

22 §

Ilmoitetun laitoksen puolueettomuus ja vastuuvakuutus

Ilmoitetun laitoksen, sen ylimmän johdon ja arviointihenkilöstön on oltava puolueettomia. Ilmoitetun laitoksen ylimmän johdon ja arviointihenkilöstön palkkiot eivät saa olla riippuvaisia suoritettujen arviointien määrästä eivätkä tuloksista.

Ilmoitetulla laitoksella on oltava vastuuvakuutus.

23 §

Ilmoitetun laitoksen toimintaan liittyvien tietojen antaminen viranomaisille

Ilmoitetun laitoksen on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, annettava tietoja laitoksen toiminnasta työ- ja elinkeinoministeriölle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

24 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus osallistua standardointitoimiin ja ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmän työhön

Ilmoitetun laitoksen on osallistuttava asiaankuuluviin standardointitoimiin ja unionin yhdenmukaistamislainsäädännön nojalla perustetun ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmän työhön. Jollei tämä ole mahdollista, laitoksen on varmistettava, että sen arviointihenkilöstö saa tiedon standardoinnista ja koordinaatioryhmän työstä.

25 §

Ilmoitettua laitosta koskeva oletama

Jos ilmoitettu laitos osoittaa olevansa asianmukaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa tai niiden osissa, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, vahvistettujen edellytysten mukainen, sen oletetaan täyttävän tässä laissa ilmoitetulle laitokselle säädetyt vaatimukset, mikäli sovellettavat standardit kattavat nämä vaatimukset.

26 §

Tehtävien teettäminen alihankintana tai tytäryhtiöllä

Jos ilmoitettu laitos teettää alihankintana tietyt vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät tai käyttää tytäryhtiötä, sen on varmistettava, että alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 19–24 §:ssä säädetyt vaatimukset, ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Ilmoitettu laitos vastaa alihankkijan tai tytäryhtiön suorittamista tehtävistä riippumatta näiden sijaintipaikasta.

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankintana tai tytäryhtiöllä tehtäviä ainoastaan, jos siitä on sovittu asiakkaan kanssa.

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä työ- ja elinkeinoministeriön saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön

pätevyyden arviointia sekä vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä.

27 §

Ilmoitetun laitoksen, sen tytäryhtiön ja alihankkijan yleiset velvollisuudet

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava oikeasuhtaisesti ja välttämättä tarpeettoman rasitteen aiheuttamista toiminnanharjoittajille. Ilmoitetun laitoksen on otettava huomioon asianomaisen yrityksen koko, toimiala, rakenne, tuotteissa käytettävän teknologian monimutkaisuus sekä se, onko kyse massa- tai sarjatuotannosta. Vaatimustenmukaisuutta arvioitaessa on noudatettava riittävää huolellisuutta sen varmistamiseksi, että pyrotekninen tuote on tämän lain vaatimusten mukainen.

Ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista hallinnossa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan lisäksi rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitetun laitoksen tehtävistä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa.

28 §

Todistukset vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus tai vaatimustenmukaisuustodistus, jos pyrotekninen tuote täyttää tämän lain vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset I momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin EU-tyyppitarkastustodistuksesta, vaatimustenmukaisuustodistuksesta ja niiden sisällöstä.

29 §

Todistuksen antamatta jättäminen tai sen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että pyrotekninen tuote ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei pyrotekninen tuote enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos puutetta ei korjata tai toimenpiteillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on tarpeen mukaan peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä ne rajoitettuna.

30 §

Pyroteknisten tuotteiden rekisteri

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä rekisteriä niistä pyroteknisistä tuotteista, joille se on myöntänyt EU-tyyppitarkastustodistuksen tai vaatimustenmukaisuustodistuksen.

Rekisterissä olevat tiedot on säilytettävä 10 vuotta. Rekisteri on pidettävä ajan tasalla sekä julkaistava internetissä.

Jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksyminen ilmoitetuksi laitokseksi peruutetaan, sen on siirrettävä rekisteri toiselle ilmoitetulle laitokselle tai toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteröinnistä.

31 §

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavista seikoista:

1) 28 §:ssä tarkoitetun todistuksen epäminen tai rajoittaminen taikka peruuttaminen väliaikaisesti tai pysyvästi;

2) muutokset, jotka vaikuttavat ilmoitetun laitoksen pätevyyteen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnassa;

3) vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia koskevat tietopyynnöt, jotka laitos on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta;

4) pyynnöstä vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet, jotka on suoritettu ilmoitetun laitoksen toimialalla ja mahdollisesti suoritettut muut toimet, mukaan luettuna rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samanlaisia vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia ja kattavat samat pyrotekniset tuotteet, asiankuuluvat tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä myös myönteisistä tuloksista.

32 §

Ilmoitetun laitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 19—24 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 18 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön on asetettava ilmoitetulle laitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos ilmoitettu laitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

5 luku

Valvonta

33 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

34 §

Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo tämän lain noudattamista.

Tulli valvoo pyroteknisen tuotteen maahantuontia Euroopan unionin ulkopuolelta. Lisäksi Tulli voi valvoa pyroteknisen tuotteen jakelua toimitettaessa pyroteknisiä tuotteita Suomeen Euroopan unionin jäsenmaista Suomessa tapahtuvan tavaraerän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä.

35 §

Valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja

Valvontaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada nähtäväkseen tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajalta, jota tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten velvoitteet koskevat.

36 §

Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä sekä muutoinkin tehtävä valvontavi-

ranomaisen kanssa yhteistyötä pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaisille tunnistetiedot:

1) kaikista toiminnanharjoittajista, jotka ovat toimittaneet sille pyroteknisen tuotteen;

2) kaikista toiminnanharjoittajista, joille se on toimittanut pyroteknisen tuotteen.

Toiminnanharjoittajan on voitava esittää 2 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun sille on toimitettu pyrotekninen tuote, ja kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun se on toimittanut pyroteknisen tuotteen edelleen.

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tämän lain noudattamisen valvomiseksi tarvittavia tarkastuksia. Tarkastuksissa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Valvontatoimenpiteet voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämättömän tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

38 §

Oikeus ottaa näytteitä ja tehdä tutkimuksia

Valvontaviranomaisella on oikeus ottaa näytteitä tutkittavaksi, jos se on tämän lain noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu näyte on toiminnanharjoittajan vaatimuksesta korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että näyte on tämän lain vastainen.

Jos näyte ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan korvaamaan näytteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimisesta aiheutuneet kustannukset.

Korvaus on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Näytteiden ottamiseen sovelletaan, mitä 37 §:ssä säädetään valvontatoimien ulottamisesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

39 §

Oikeus saada tietoja toisilta viranomaisilta sekä luovuttaa salassa pidettäviä tietoja

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada esitutkinnan tai valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja toiselta viranomaiselta ja käyttää toisen hankkimia näytteitä valvonnan kannalta tarpeellisiin tutkimuksiin.

Valvontaviranomainen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamiaan tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) Tullille sekä pelastusviranomaiselle, ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

40 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö

Valvontaviranomaisella on oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuuden tutkinnassa, testaamisessa ja arvioimisessa. Ulkopuoliset asiantuntijat voivat valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan apuna osallistua tämän lain mukaisiin

tarkastuksiin sekä tutkia ja testata pyroteknisiä tuotteita.

Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän hoitaa tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ulkopuoliselle asiantuntijalle ei voida antaa 37 §:n mukaista oikeutta ulottaa valvontatoimia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

41 §

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Poliisin antamasta virka-avusta säädetään poliisilaissa (872/2011).

42 §

Vaatimusten vastaista pyroteknistä tuotetta koskevat valvontaviranomaisen toimenpiteet

Jos pyrotekninen tuote tai tuotetta koskevat asiakirjat ja tiedot eivät ole tämän lain vaatimusten mukaisia tai niitä ei pyynnöstä toimiteta valvontaviranomaiselle taikka pyrotekninen tuote saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, valvontaviranomainen voi:

1) määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotteen merkintöjen tai tuotetta koskevien asiakirjojen ja tietojen saattamiseksi tämän lain vaatimusten mukaisiksi;

2) kieltää toiminnanharjoittajaa pysyvästi valmistamasta, saattamasta markkinoille, asettamasta saataville markkinoilla tai

muuten luovuttamasta tuotetta, jos tuotteessa tai sen tiedoissa ilmenee olennaisia puutteita sekä määrätä poistamaan tuote markkinoilta;

3) määrätä toiminnanharjoittajan ottamaan takaisin loppukäyttäjältä tuote, joka aiheuttaa vakavan riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka ympäristölle sekä antamaan sen tilalle vastaava vaatimustenmukainen tuote tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen, taikka purkamaan kauppa, jos 1 kohdassa tarkoitettu määräys tai 2 kohdassa tarkoitettu kieltä tai määräys ei ole riittävä;

4) määrätä, jos 1-3 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä, toiminnanharjoittajan hallussa olevan pyroteknisen tuotteen taikka toiminnanharjoittajalle palautetun pyroteknisen tuotteen hävitettäväksi tai, jollei tätä katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten pyroteknisen tuotteen suhteen muutoin on menettävä.

Toiminnanharjoittajan on annettava valvontaviranomaiselle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvitys siitä, millä tavoin 1 momentin 1-4 kohdassa tarkoitettu määräys tai kieltä on pantu toimeen.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle toiminnanharjoittajaan kohdistetuista toimenpiteistä, jotka koskevat vaatimustenvastaisista tuotteista.

43 §

Väliaikainen kieltä

Valvontaviranomainen voi määrätä 42 § 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi, jos on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote voi olla vaatimustenvastainen tai että tuote saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai terveyttä tai saattaa aiheuttaa vaaraa ympäristölle ja omaisuudelle.

Väliaikainen kieltä on voimassa kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 42 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla. Valvontaviranomaisen on toimittava asiassa kiireellisesti.

44 §

Tiedottamisesta määrääminen

Jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut 42 §:ssä tarkoitetun määräyksen tai kiellon taikka pyrotekniseen tuotteeseen tai sen käyttämiseen liittyvä vaara ihmisten terveydelle tai yleiselle turvallisuudelle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tiedottamaan asiasta määrääjässä julkisesti ja määräämällään tavalla. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi käyttäjien turvallisuuden varmistamiseksi velvoittaa toiminnanharjoittajan toimittamaan loppukäyttäjille tarpeelliset tiedot ja ohjeet.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa 1 momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viranomaisen antamaa tiedottamismääräystä tai jos asian kiireellisyyden vuoksi tiedottaminen on tarpeen ihmisten terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan vaaran johdosta.

6 luku

Erinäiset säännökset

45 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

46 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdereksestä säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tämän lain 5 §:ssä säädettyä velvollisuutta, 7—12 §:ssä säädettyjä valmistajan velvollisuuksia, 13 §:ssä säädettyjä maa-

hantuojan velvollisuuksia, 14 §:ssä säädettyjä jakelijan velvollisuuksia tai 42—44 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *pyroteknisiä tuotteita koskevien säännösten rikomisesta sakkoon*.

47 §

Muutoksenhaku

Viranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, valvontaviranomaisen määräämään 43 §:ssä tarkoitettuun väliaikaiseen kielttoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Valvontaviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

48 §

Oikaisuvaatimus

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä laitokselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

49 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 10 § tulee kuitenkin voimaan vasta 17 päivänä lokakuuta 2016.

50 §

Siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut pyrotekniset tuotteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tä-

män lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa. Näihin tuotteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan.

2.

Laki**rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §, sellaisena kuin se on laissa (392/2005), seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

11 §

Räjähderikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaisesti taikka ilman mainitussa laissa edellytetyä lupaa tai ilmoitusta taikka lupaa tai ilmoitusta koskevassa päätöksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten tai kieltojen vastaisesti

1) harjoittaa vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia taikka siirtää vaarallista kemikaalia,

2) valmistaa, tuo maahan, käyttää, siirtää, saattaa markkinoille, luovuttaa, pitää hallussaan, varastoi, säilyttää tai hävittää räjähdettä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähderikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Räjähderikoksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta 1 momentissa mainitun lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti valmistaa, tuo maahan, käyttää, luovuttaa, saattaa markkinoille, asentaa tai huoltaa räjähdysvaarallisisa tiloissa käytettävää laitetta tai suojausjärjestelmää taikka muuta 1 momentissa mainitun lain 5 luvussa tarkoitettua tuotetta, tai pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (xx/2015) vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Räjähderikoksena ei pidetä 1 momentissa tarkoitettua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaista räjähteen hallussapitoa, jos tällaisen räjähteen hallus-

sapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa räjähteestä
poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*